

KASDIEN

LAUKIANT SUSITIKIMO REIKIA SVEIKINTI REIKIA TARTI ŽODĮ TURI TURĖTI GALVOJE

Ar iš prez. Reagano ir M. Gorbačiovo susitikimo kas gero išeis, prašosi klausimas. Nes, kaip žinia, Tarybų Sąjunga už lygiateisišką susitarimą ginčijamais klausimais, o JAV, kaip taisyklė, už susitarimą iš jėgos pozicijų. Tai kaip diena ir naktis skirtingi požiūriai taikiam sugyvenimui.

Tačiau taikingoji žmonija puoselėja viltis, jog kas gero išeis ar neišeis iš susitikimo, bet daug protingiau tartis, šnekėtis, negu žvalginti ginklais bei eikvotis dėl ginklavimosi varžybų, kurios anksčiau ar vėliau pasaulį gali privesti prie katastrofos.

Nuo to, kai 1967 m. birželio mėnesio paskutinėmis dienomis prezidentas Lyndon Johnson buvo susitikęs su Alexei Kosyginu Glassbore, N.J., įvyko net septyni JAV ir TSRS vadovų susitikimai. Ir visuose susitikimuose pasitarimų tema buvo prilaikymas ginklavimosi ir buvo pasirašytos net kelios sutartys.

Nuo 1979 m. birželio mėnesio 16-18 dienomis įvykusio prez. Carterio susitikimo su Brežnevu, per šešerius metus susitikimų nebuvo ir dėka tam ginklavimosi varžybos įsibėgėjo neregėtu spartumu ir JAV-TSRS santykiai nukrito iki žemiausio laipsnio.

Todėl reikia sveikinti būsimą Reagano ir Gorbačiovo susitikimą, nežiūrint, kad daug ko gero iš jo laukti dar per anksti.

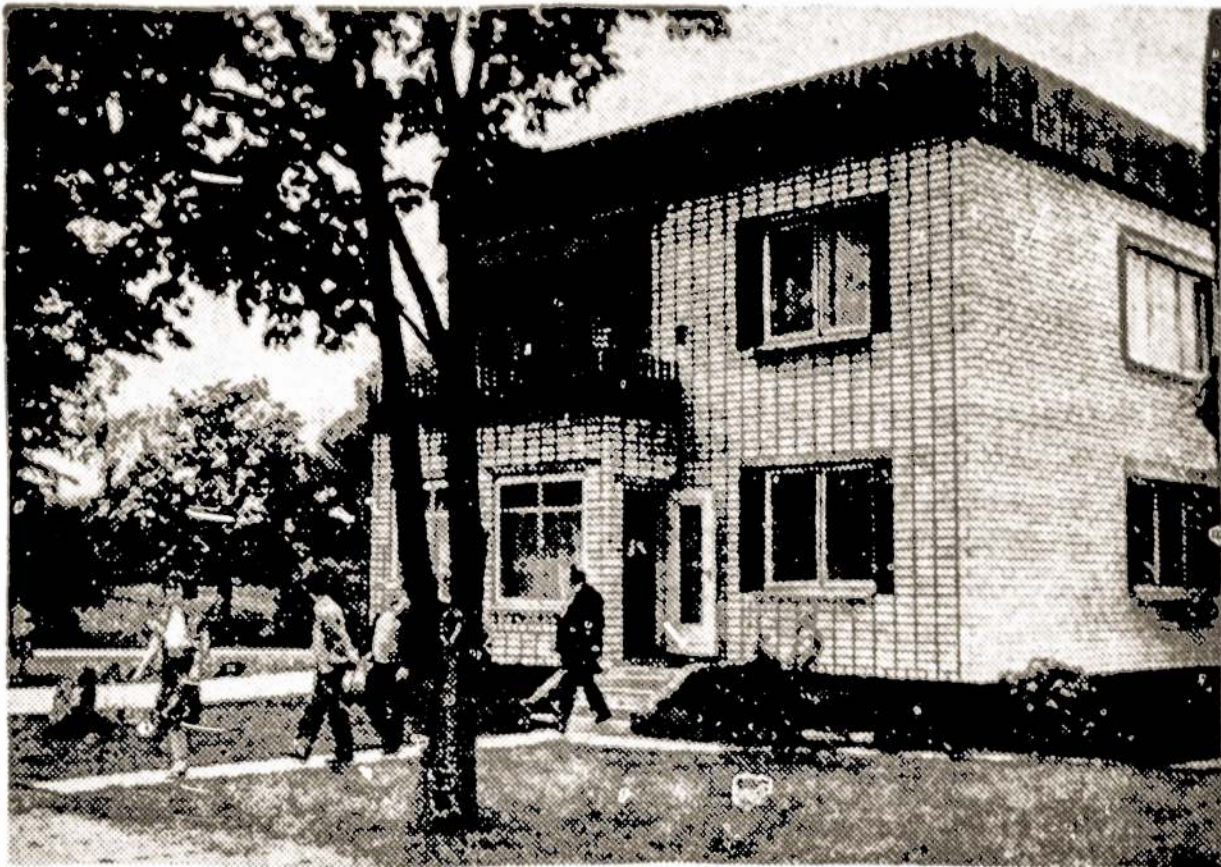
Komercinė spauda pranašauja, kad susitikime bus sprendžiami Ženevos derybų, Vidurio Rytų ir Centro Amerikos klausimai. Kuris iš jų svarbiausias? Žinoma, Ženevos derybų klausimas. Jeigu būtų susitarta, kad Ženevos derybos turi išspręsti pradėti nusiginkluoti ir per nusiginklavimą siekti pasaulyje taikos, anie du klausimai savaime išsprendžiami.

Bet ar JAV monopolinės korporacijos su tuo sutiktų? Vargiai. Nes Vidurio Rytuose ir Centro Amerikoje reiktų palikti tenyktėms tautoms savo reikalus tvarkytis be jokių diktavimų iš šalies. O tai būtų daugnacionalinėms monopolinėms korporacijoms peilis po kaklu.

Kad Ženevos derybose būtų susitarta pradėti nusiginkluoti, yra labai sunki problema išspręsti. Šiai problemai išspręsti stovi pastojusios kelią prez. Reagano užmačios ginkluotis "žvaigždžių karams".

"Žvaigždžių karams" ginklavimosi būtų dar didesnis eikvojimas.

KAIMAS KEIČIA SAVO VARDĄ

Nuotraukoje: viena iš buvusio Ubagų, dabar Liepkalnio kaimo sodybų.

Alaušo ežeras, kuris tyvuliuoja už keliolikos kilometrų į šiaurės rytus nuo Utenos, užbaigia dešimties didžiausių ežerų Lietuvoje sąrašą. Jo apylinkės su šeimyniškių, Sudeikių, Juškėnų, Kirklių, Bikūnų ir kitais sodžiais traukte traukia turistus ir poilsiautojus. Kitados čia būta ir Ubagų kaimo...

Užklauius apie jį, Sudeikių kolūkio pirmininkas Vladas Špakauskas, jau daugelį metų vadovaujantis šiam ūkiui, tik nusišypso:

— Nebėra Lietuvoje ubagų, nebėra ir tokio kaimo.

— Kaip gi čia dabar sakysi, kad esi iš Ubagų kaimo, kai gyven-

sis negu ginklavimasis branduoliniu ginklu, nes būtų milžiniškų pelnų didžiosioms korporacijoms, o kad "žvaigždžių karuose" žmoniui atėtų galas, joms nerūpi.

Derybose, kai viena pusė siekia susitarti iš jėgos pozicijų, antros pusės logikai nėra vietos. Tokioms deryboms didelę įtaką daro spaudimas iš šalies, ypač žmonių spaudimas.

Reagano ir Gorbačiovo susitikimui taip pat gali daug gero padaryti toks spaudimas. Todėl taikos šalininkams, taikingajai žmonijai bei tautoms yra labai svarbu, netgi pareiga, tarti savo žodį, kad jo būtų paklusa, atkreiptas į jį dėmesys.

Visame pasaulyje vyksta 40-ųjų metų II Pasaulinio karo pabaigos minėjimai. Salėse, mitinguose, demonstracijose žmonės reikalauja, kad nepasikartotų kas vyko prieš keturiasdešimt penkerius metus, kai karas prasidėjo. Prezidentas Reaganas, vykdamas į susitikimą su Gorbačiovu, turi turėti tą galvoje.

Amerikos taikingoji liaudis to reikalauja.

S. J. Jokubka

kolūkyje, kuris laikomas milijonieriumi, — į pokalbį įsiterpia Liepkalnio kaimo gyventojas Vaclovas Sirutis. — O su kaimo vardo pakeitimu buvo taip: prieš keltą dešimtmečių ant kalvelės gyvenvietėje pasodino daug liepų. Joms ūgtelėjus, kaimynai ir pradėjo mus liepkalniečiais vadinti.

Sudeikių kolūkio žemdirbiai — linksni ir darbštūs žmonės. Gražios jų sodybos, tvarkingi keliai. Nors gauna dideles pajamas už darbą kolūkyje, jie dar savo sodybinuose sklypuose augina bulves, daržoves, laiko nemaža gyvulių, paukščių. Valstybė mielai superka atliekamą pieną, mėsą, daržų ir sodų gėrybes. Gautas lėšos svariai papildė šeimų biudžetą. Liepkalnio kaimo gyventojas Vytautas Šavaliuskas pernai, pardavęs pieną valstybei, be pagrindinio metinio atlyginimo 3200 rublių, kuris buvo išmokėtas jam už darbą kolūkyje, gavo dar per tūkstantį rublių papildomų pajamų. O kur dar parduoti valstybei gyvuliai, bulvės, daržovės. Tad ir nieko nuostabaus, kad buvęs mažžemio valstiečio sūnus vietoj pakrypęsios medinės pirkios pasistatydino dviejų aukštų namą su visais buitniais patogumais. Taip gyvena ir Antanas Rutkauskas, Petras Vanagas bei kiti jo kaimynai.

Sudeikių kolūkyje, kuriame dirba ir buvusio Ubagų kaimo bei anksčiau paminėtų kitų kaimų žmonės, labai daug statoma. Kasmet vien gyvenamųjų namų statyboms ūkis išleidžia ketvirtį milijono rublių. Ypač naujomis sodybomis pasipuošė Sudeikiai — pagrindinė ūkio gyvenvietė netoli Alaušo ežero. Čia daug jaunų žmonių, kurie, su ūkio stipendija baigę žemės ūkio, kitas mokyklas, grįžo į gimtinę tęsti tėvų pradėto darbo, kurti naujo kaimo.

Sudeikių kolūkyje, kuriame dirba ir buvusio Ubagų kaimo bei anksčiau paminėtų kitų kaimų žmonės, labai daug statoma. Kasmet vien gyvenamųjų namų statyboms ūkis išleidžia ketvirtį milijono rublių. Ypač naujomis sodybomis pasipuošė Sudeikiai — pagrindinė ūkio gyvenvietė netoli Alaušo ežero. Čia daug jaunų žmonių, kurie, su ūkio stipendija baigę žemės ūkio, kitas mokyklas, grįžo į gimtinę tęsti tėvų pradėto darbo, kurti naujo kaimo.

Adolfas Uža

NESUTARIA DEL MALVINŲ SALŲ

Neseniai sukako Argentinos suverenumo įvedimo Malvinų (Folklendo) salose cilinės metinės. 1829 metais birželio 10 dieną Buenos Aires gubernatorius dekretu buvo sudaryta "Malvinų salų ir pietų Atlanto karinė politinė vadovybė". Nuo to laiko argentiniečių tauta iškilmingai pažymi šią datą kaip "Malvinų salų dieną".

Iki 1833 metų salose taikiai gyveno įvairių tautybių atstovai, kol britų korsarai ugnimi ir kalaviju neįvedė jose kolonijinės administracijos. Argentiniečiai nesuitaikė su neteisėta savo teritorijos dalies okupacija ir daugiau kaip pusantro šimtmečio kovoja už nacionalinio suverenumo Malvinų saloms atkūrimą.

1982 metų balandžio mėnesį saujelė Argentinos karių simboliškai užėmė Malvinų salas. Tai buvo persilaužimo momentas šios kovos istorijoje. Anglijos vyriausybė, Jungtinių Amerikos Valstijų imperializmo remiama, nusiuntė į pietų Atlanto rajoną didelį ginkluotą kontingentą. Žuvo šimtai žmonių. Užėmusi salas, Anglija pradėjo statyti karinę bazę su branduoliniu ginklu. Didžiosios Britanijos aktyvumas pietų Atlante gali turėti rimtų padarinių ne tik Argentinai, bet ir visam pietų pusrutuliui. Tai, kad šiame regione suteikta labai daug užsienio karinių pajėgų, paverčia jį galimu karinio konflikto židiniu.

Argentinos vyriausybė reikalauja taikių derybų dėl salų priklausomybės, tačiau Anglija atkakliai priešinosi. V. S.

TRUMPAI

— Vakarų Vokietijoje Bitburg kapinių, kurias aplankė prezidentas Reaganas, valdytoju yra buvęs rasių SS seržantas Fritz Rudolf Gasper. Vadinasi, toks tokių kapus saugo ir prižiūri.

— Amerikos profsąjunginių laikraščių redaktorių delegacija neseniai buvo nuvykusi į Tarybų Sąjungą. Grįžusi iš viešnagės, delegacija apie Tarybų Sąjungą atsiliepė teigiamai.

— Graikijos premjeras Andreas Papandreu sako, jog Graikija ir toliau sieks, kad Balkanai būtų paskelbti nebranduoline zona.

— Pramonininkų asociacija (NAM), kuriai priklauso daugiau kaip 10,000 pramonininkų, pranašauja, kad 1987 metais kils vėl recesija — krašto ūkio atoslūgis. Šiuos metus asociacija vadina prastais krašto ekonomikai metais.

— Jungtinių Tautų Pasaulinė sveikatos organizacija džiaugiasi, kad socialistiniame Vietname laipsniškai likviduojama narkomanija.

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly (659-780)

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50;
Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00;
foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
VILNIS - 3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325
Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-782)

Nelengva prezidentui Reaganui

Nė vienam Amerikos prezidentui gal nebuvo taip sunku būti šalie imperialistinių interesų sargyboje, kaip prez. Reaganui. Visuose pasaulio kampuose bėdos ant bėdų. Visur reikia pilti milijonus dolerių, kad nepraradus įtakos, kad statytinių režimai išsilaikytų.

Ypač nemaža bėdos su neišsivysčiusių šalių tautomis. Spurda, sū kauja jos už laisvesnį gyvenimą, nepriklausomesnį nuo didžiųjų didžiųjų bei daugnacionalinių monopolinių korporacijų. Kai kuriose vietose kaip Centro Amerikoje, netgi rankoje ginklu kovoja už socialinę ir politinę nepriklausomybę, monopolijas veja laukan. Antiimperialistinės nuotaikos, imtinai antiamerikinės, visame vadinamajame Trečiajame pasaulyje didėja kaip ant mielių. Vidurio Rytuose netgi peraugi antiamerikinį terorizmą.

Ne kas prezidentui ir sąjunginių imperialistinių šalių bendruomenėje, kai interesų kontradikcijos didėja. Susitarti su kolegomis sąjungininkais sudaryti bendrą antitarybinį frontą nesiseka. Nežiūrin prezidento administracijos nusistatymo neprekiuoti su TSRS ir vengt santykių gerinimo, anos su socializmo šalimi tiesiogiai ar netiesiogiai prekybą plėtoja, bloginti santykius vengia. Arba paaimkime sąjungininkų nenorą pritari prezidento užmačioms ruošti "žvaigždžių karus". Tokia Prancūzija net atvirai pasisako prieš šį prezidento užmojį.

Blogi reikalai prezidentui su betarpiškais Tarybų Sąjungos siūlymais siekti pasaulyje taikos per nusiginklavimą. Taikingoji pasaulio žmonija Tarybų Sąjungos siūlymus priima atvira širdimi. Prezidentas, imperialistinių interesų sargyboje būdamas, Tarybų Sąjungos siūlymus atmeta, su jais nesutinka ir visu užsidegimu turi siekti militarinio pranašumo prieš TSRS. O kadangi Tarybų Sąjunga nėra pirštu penima, nėra jokia bananų valstybėlė, kad šokinėtų per JAV virvutę, ginklavimosi varžybos eina visais garais, krašto ūkis varosi nuo koto, tauta kyta prieš valstybės biudžeto deficitą.

Nelengva prezidentui, ir nebus lengva tol, kol liaudis nuo imperializmo nenuvilks pasaulio žandaro uniformos, kol jo nepaims už pakarpos.

Apie arabų teroristinius išpuolius

Ilgai atsiminsime, o istorija gal ir visiems laikams užfiksuos įvykį su TWA 847 reiso laineriu, kurį birželio 14 dieną buvo pagrobę arabai teroristai ir beveik keturiasdešimt amerikiečių iki pat birželio pabaigos laikė įkaitais. Nežiūrin, kad šis lėktuvo pagrobimas nėra pirmas, daug tokių pagrobimų yra buvę, bet šis pagrobimas atkėpė viso pasaulio dėmesį, ypač sukėlė rūpesčio Amerikos liaudžiai. Daugiau kaip dvi savaites didlapiuose, radijuje ir televizijoje mūgėjo ir girdėjosi žinios beveik vien tik apie šį nežmonišką arabų fanatikų išpuolį, sukėlusį neapsakomą išgastį ir kančias nekaltiems įkaitams amerikiečiams.

Prez. Reaganas teisis, kad šį teroristų išpuolį ir kitus tolygius išpuolius pavadino "mūsų civilizacijos vėžiu". Bet kodėl mūsų civilizacija susirgo šia baisia "vėžio" liga, prezidentas nepasakė ir vargiai ar kada pasakys, nes šios "ligos" ištakų nemaža išplaukia iš Amerikos užsienio politikos kurso, imtinai Vidurio Rytuose.

Visas svietas žino, kad vėžio liga neatsiranda savaime, gydytojai ir medicinos mokslo specialistai sako, jog vėžio ligai atsirasti turi būti tam tikros priežastys, ji nėra pavaldoma iš tėvų bei protėvių. Taip pat ir prez. Reagano minima "mūsų civilizacijos vėžio liga" neatsirado savaime, jai atsirasti turi būti tam tikros priežastys.

Arabams Amerikos statytinio Izraelio agresyvi politika, matyt, išikarto iki gyvo kaulo. Religiniai fanatikai, tikėdamiesi "pomirtiniame gyvenime" atpildo už pasiaukojimą savo tėvynei reikalui, nepaisydami kokios bus pasėkos, netekę kantrybės imasi teroristinių išpuolių prieš Izraelio agresyvios politikos šerdį - Jungtines Amerikos Valstijas. Negali jie pasiekti Vašingtono, bet pasitaiko dažnų progų pasiekti nieko nekaltus amerikiečius Vidurio Rytuose bei skraidančius lėktuvais. Vienus jie pagrobia įkaitais gatvėse, kitus su visu lėktuvu skrendančius.

Ar jie tokiais nežifoniškais teroristiniais išpuoliais prieš Ameriką ir Izraelį ką laimės, yra sunku pasakyti. Bet faktas yra faktas, Izraeliui sukelia nemalonumų, o Amerikai "juodą akį" pasaulio akivaizdoje.

2

Iš sunerimusio pasaulio dėl rytojaus

AFGANISTANIEČIAI DŽIUGAVC

Afganistano Demokratinėje Respublikoje visuomenė masiniai mitingais pažymėjo šalies nacionalinio tėvynės fronto įkūrimo ketvirtąsias metines. Ši visuomeninė organizacija savo gretose vienija daugiau kaip 700 tūkstančių žmonių. Ji yra tvirta liaudies demokratinės partijos ir ADR vyriausybės atrama kovoje už revoliucinės darbo žmonių valdžios stiprinimą, naujos visuomenės sukūrimą Afganistane.

SEKMINGA KOVA

Angolos liaudies išsivadavimo ginkluotosios pajėgos sėkmingai likviduoja JAV ir rasistinės Pietų Afrikos specialiųjų tarnybų išlaikomos teroristų grupuotės UNITA gaujas. Kaip praneša Angolos radijas, pastarosiomis savaitėmis sunaikinta daugiau kaip 120 diversantų Mošiko, Kvando, Kubango, Kunenės provincijose. Paimta daug Vakaruose pagamintų ginklų, šaudmenų ir kitos karinės amunicijos.

IGNORUOJA PALESTINIEČIŲ TEISES

Izraelio premjeras Peres išdėstė knesete Izraelio parengtą konfliktu Artimuosiuose Rytuose "sureguliuavimo" planą. Šio penkių punktų plano pagrindas - kaip ir anksčiau Izraelio ir kaimyninių arabų valstybių tiesioginių derybų principas, ignoruojama Palestinos išsivadavimo organizacija kaip vienintelė teisėtą Palestinos arabų atstovė. Peresas vėl patvirtino, jog Izraelis norįs tartis su kažkeikiais "tikrais Palestinos atstovais, nesusijusiais su PLO". Kitais žodžiais, Izraelio premjeras vėl pademonstravo Tel Avivo nenorą skaitytis su pagrįstomis palestiniečių teisėmis į apsisprendimą ir savo nepriklausomos valstybės įkūrimą.

NEPAISO VALSTYBIŲ VALIOS

Atvirai ignoruodamas pietinės Ramiojo vandenyno dalies valstybių protestus, Paryžius kaip ir anksčiau vykdo branduolinius bandymus Prancūzijos Polinezijoje. Kaip praneša agentūros AP korespondentas iš Velingtono, Naujosios Zelandijos vyriausybės seismologijos tarnyba užregistravo požeminį branduolinio užtaiso sprogimą Mururoa atole. Tai jau ketvirtasis bandymas šiais metais ir 17-asis nuo to laiko, kai Prancūzija pradėjo branduolinių eksperimentų Mururoa atole programą prieš dešimt metų.

RASISTŲ UŽPUOLIMAS

Rasistinės Pietų Afrikos armijos daliniai užpuolė Botsvanos Respublikos sostinę. Be šaunamųjų ginklų, rasistai agresyviai akcijai taip pat panaudojo artileriją ir minosvaidžius. Botsvanos radijo duomenimis, mažų mažiausiai 11 žmonių žuvo, keliasdešimt sužeista. Kaip praneša užsienio agentūrų korespondentams oficialūs asmenys Gaborone, daugumas žuvusiųjų - pabėgėliai iš PAR. Jų namai visiškai sugriauti.

UZKIRSTI KELIUS

Padaryti viską, kad nebūtų militarizuotas kosmosas - pirmutinis tarptautinės bendrijos uždavinys. Tai paraiškė įvairiausių šalių atstovai Jungtinių Tautų kosminės erdvės naudojimo taikiems tikslams komiteto sesijoje. Bendrosios diskusijos metu Indijos atstovas Roa pareiškė, kad ši šalis nuosekliai ir ryžtingai stoji prieš kosminės erdvės militarizavimo planus. Švedijos atstovas Sune Danelsonas pasakė, jog jo šalis labai susirūpinusi, kad nebūtų išplėstos ginklavimosi varžybos kosmosą, kuriame iki šiol nebuvo ginkluotų konfliktų.

PADĖTIS NESIKEICIA

Pinočeto karinis fašistinis režimas Čilėje paskelbė, kad apsiausties padėtis panaikinama. Ji buvo įvesta prieš septynis mėnesius, siekiant nuslopinti liaudies akcijas už demokratijos atkūrimą šalyje.

Tačiau apsiausties padėtis panaikinimas - tik diktatoriaus gudrybė, kuria siekiama suklaidinti šalies ir užsienio visuomenę. Kaip pranešė, kalbėdamas per televiziją vidaus reikalų ministras, ir toliau galios nepaprastoji padėtis, kurios sąlygomis bet kuris čilietis gali būti įkalintas be teismo ir tardymo, prievarta išstremtas į atokius šalies rajonus arba į emigraciją. Taip pat liks spaudos cenzūra ir galiojanti naktimis daugelyje Čilės rajonų komendantų valanda.

PAGAL SIONISTŲ REIKALAVIMĄ

Žymus Artimųjų Rytų specialistas, žurnalo "Midl ist perspektiv" redaktorius A. Lilientall pareiškė griežtą protestą prieš tai, kad JAV valdžia atsisakė išduoti įvažiavimo vizas TSRS delegacijai, kuriai vadovavo antisemitinio tarybinės visuomenės komiteto pirmininkas, dukart Tarybų Sąjungos Didvyris generolas pulkininkas D. Dragunskis.

Požangi JAV visuomenė buvo pakvietusi delegaciją į JAV dalyvauti iškilmingame posėdyje Pergalės prieš fašizmą Antrajame Pasauliniame kare 40-mečio proga.

Tarybinė liaudis, pabrėžė A. Lilientall, sumokėjo 20 milijonų gyvybių, kad išgelbėtų pasaulį nuo "rudojo maro", ir dabar jos atstovams atsisakoma išduoti įvažiavimo į JAV vizas. Tokia JAV valdžios akcija rodo, jog ji stengiasi įtikti sionistams, kurie teigia, kad esą antisizionizmas yra antisemitizmo apraiška, kad, girdi, Tarybų Sąjungoje "persekiojami" žydų tautybės asmenys. Visai neseniai aš lankiausi Tarybų Sąjungoje ir nė karto nesusidūriau ten su antisemitizmo apraiškomis, pabrėžė A. Lilientall. Visiems seniai žinoma, kad antisizionizmas neturi nieko bendra su antisemitizmu. O štai Amerikos valdžios akcija iš tikrųjų yra antisemitizmo apraiška, kadangi tarybinę delegaciją turėjo sudaryti žydų tautybės asmenys. T. E.

Vilnis, 1985 Rėpos 18

NAUJASIS ŠVENTASIS IR JO "STEBUKLAI"

Prieš keliolika metų katalikų bažnyčia atliko šventųjų inventurizaciją. Neretam iš pašlovintųjų tiko atsisveikinti su aureole. Turbūt todėl, kad ją būtų galima uždėti ne kažkadaise pasitarnavusiems aukščiausiajam, bet būtent dabar, kai jo bažnyčia katastrofiškai praranda ganomąsias avelas visame pasaulyje.

Vakarų spauda rašo, kad vienas iš rimčiausių pretendentų į naujus katalikų bažnyčios šventuosius šiuo metu yra prieš dešimt metų miręs monsinjoras Chosemarija Eskrija de Balageras i Albao markizas Peralta. Tiesa, Aragonos audinių pirklys prieš 82 metus krikštydamas savo sūnų, užrašė kur kas paprasčiau: Chose Mariia Eskrija.

Kandidatas į šventuosius neva yra pasakęs: "Aš turiu praeiti nepastebėtas ir išnykti, kad šviestų tik Jėzus, vardas". Vargu ar jis vadovavosi tuo pasakymu, besivaikydamas įmantrių vardų ir jam nepriklausančių kilmingų titulų. Nepaiso to pasakymo ir jo pasekėjai, jau keletą metų atkakliai siekiantys, kad jų buvusį patriarchą kanonizuotų į šventuosius.

Iš šimtmečių glūdumos perimtoji kanonizavimo procedūra sukasi visu spartumu. Šventojo tėvo šventuoliško gyvenimo aprašyme, kaip liudija anglų žurnalas "Nju steismen", sakoma, kad pilietinio karo Ispanijoje metais markizas Peralta, gavęs prieglobstį Hondūro konsulate, maitinosi rūkytomis silkėmis, kurių jam atsiųsdavo Anglijos ambasada, ir kad jis tuo metu sistemingai užsiiminėdavęs saviplaka, po kurios "rūpestingai nuplaudavo nuo grindų kraują". Jau surasti ir du "stebuklai": Ispanijos vienuolė ir mergina iš Lotynų Amerikos paliudijo, kad būsimas šventasis neva abi jas išgydė nuo nepagydomo vėžio.

O iš tiesų, tariamasis markizas Peralta didžiausią "stebuklą" padarė, sukurdamas vadinamąją šventojo kryžiaus sąjungą "Opus dei". Audinių pirklio sūnus, prieš 60 metų tapęs kunigu, dirbo mokykloje ir kartu namuose mokė Madrido aristokratų atžalas. Iš jų pilietinio karo Ispanijoje metais jis ir įsteigė negausia kontrrevoliucinę organizaciją.

Frankistinėje Ispanijoje "Opus dei", vienydama šalies aukštumėnų, sumaniai derino religinį fanatizmą su biznierišku apsukrumu, plačia politine veikla. Šios

yra grynai amerikietiškas "šopas", jame darbuojasi daug siaurų veiksmiškų "specų", tokių, kaip čia paminėtas. Be abejonės — tokio kratinio niekas nedrįstų pateikti čionykštės publikos dėmesiui, bet skaitoma, kad Lietuvai bus gerai.

Laimė, labai klystama.

Na, o kas link atominės jėgainės Ignalinoje — apie ją labai teigiamai atsiliepia netgi šiaip jau antitarybiškai nusiteikę specai. Tikri, o ne "specai" kabutėse.

V. M.

organizacijos šalininkais arba nariais tapo įtakingiausių ekonominių korporacijų ir bankų vadovai, jos rankose atsidūrė beveik visa Ispanijos švietimo sistema, aukštojo mokslo įstaigos. O po Antrojo pasaulinio karo "Opus dei" at-

stovai masiškai ėmė keisti fašistinę falangą frankistinės Ispanijos vyriausybėje, kad šios šalies fasadas būtų labiau priimtinas naujiems Vakarų imperialistinių sluoksnių galiūnams.

Mirus generolui Frankui, Ispanija pasuko demokratinių reformų keliu. Prarado savo viešpataujantįs pozicijas ir "Opus dei", kurią ispanai pagrįstai laikė neatšiejama nuo fašistinio frankizmo.

Tačiau iki to laiko "Opus dei" spėjo apraizgyti savo voratinkliu vos ne viso pasaulio aukštumėnų. Dešimtyse šalių dabar ji kontroliuoja daugybę bankų ir korporacijų, aukštojo mokslo įstaigų ir mokyklų, kino, radijo ir televizijos kompanijų, laikraščių ir žurnalų leidyklų, neišskiriant nė paties Vatikano. Jos veiklą dosniai remia stambūs JAV finansų magnatai.

"Opus dei" narių skaičius lūkemas griežčiausioje paslapyje, kaip ir dauguma šios organizacijos veiksmų. Kaip tik todėl Vakarų spaudoje ji senokai vadinama "juodąja" arba "šventąja" mafija.

Prieštaringa Vatikano santykių su "Opus dei" istorija. Pijus XII atvirai reiškė simpatiją fašistams, bet "Opus dei" tuo metu dar nebuvo tokia galinga, kad su ja rimtai skaitytųsi Romos popiežius. Be to, Pijui XII, atrodo, nepatiko, kad į "Opus dei" narius, turint milijoną arba įtakingą postą, nesunku patekti ir nekatalikui, netgi žmogui, neišpažįstanciam nė vienos iš oficialiųjų religijų. O su Jono XXIII ir Pauliaus VI liberalizmu "Opus dei" vadovams buvo nepakeliui.

Tik dabar, valdant Jonui Pauliui II, atėjo šios organizacijos suklestėjimo dienos. Vatikanas jai suteikė asmeninės prelatūros statusą, aukštais katalikų dvasininkais tapo nemažas skaičius "Opus dei" narių, niekada nelankusių kunigų seminarijų.

Savo ruožtu "Opus dei" dosniai šelpė lenkų "Solidarumo" kontrrevoliucionierius, visomis išgalėmis kariauja prieš "išlaisvinimo teologijos" plitimą Lotynų Amerikoje.

Reakcingiems Vatikano sluoksniams visa tai, suprantama, imponuoja kur kas daugiau, negu kanonizacijos ruošėjų aprašytasis silkės valgymas, saviplaka arba tariamasis dviejų merginų išgydymas nuo vėžio. Todėl vadinamasis markizas Peralta, matyt, netrukus bus paskelbtas katalikų bažnyčios šventuoju.

A. Petkus

— Danijos premjeras Paul Schlueter įvykusioje spaudos konferencijoje Pragoje akcentavo, kad jo valdžia prieš JAV "žvaigždžių karo" programą.

"I WASN'T REALLY GOING
TO TEAR IT UP ---YET."

KAS GERAI IR KAS BLOGAI

Suprantama: tai labai keblus klausimas ir neįmanoma atsakyti vienareikšmiškai. Juk, pavyzdžiui, kas blogai Pranui, gali būti gerai Kazui, ir — atvirkščiai. Tačiau vis tik yra tokių, kurie atsakymą žino visada — tai veiksmiška spauda ir propaganda apskritai. Taip ji, be jokių abejonų, jau daugybę metų žino: tai — kas gera visam likusiam civilizuohtam pasauliui — bloga dabartinei Lietuvai.

Tai liečia visiškai visas gyvenimo sritis. Tokias, kaip mokslas, švietimas, melioracija — na, žodžiu, absoliučiai visas. Lietuvai labai bloga automobiliai — jie teršia orą ir pavojingi pėstiesiems.

Iš kitos pusės, kai tų automobilių buvo palyginti maža, veiksmių propaganda irgi skaitė, kad tai — blogai.

Lietuvai labai bloga televizija, knygų leidyba, — žmonės dėl to turi mažiau kada vaikščioti į bažnyčią.

Lietuvai, anot mūsų minimos propagandos, reikėtų gyventi mažiausia viduramžiais — tada ir oras buvo "sveikesnis", ir dorybė visai kitokia, nei dabar, ir iš vis daug kas buvę aiškiau ir paprasčiau. Sakysite: "Naujienu" stiliaus kratinys? Be abejo, šioje srityje šis, atsiprašant, laikraštis yra neabejotinas pirmievis, ir čia, sutinku, nėra nieko naujo.

Tačiau įdomiausia tai, kad visiškai panašias idėjas skelbia ir tokia rimta bei amerikiečių mokesčių mokėtojų itin brangiai Vilnius, 1985 liepos 18

kainuojanti organizacija, kaip "Voice of America". Štai neseniai teko susipažinti su viena jos į Lietuvą skelbta medžiaga, kuri vadinosi labai reikšmingai ir įspūdingai: "Iš mokslo pasaulio". Nagi, sakau sau, tikrai įdomu sužinoti, kas gi tame mokslo pasaulyje dedasi. Ir — sužinau. Kažkoks Davilionis ima ir "išaiškina", kad atominė energija esanti labai bloga, kenksminga ir nereikalinga. Tiesa, jis čia pat pateikia skaičių, kiek tokių jėgainių pastaraisiais metais atsiradę Jungtinėse Amerikos Valstijose ir apskritai Vakaruose, koks jų svoris energijos balanse, ir čia pat nustato, kad atominė elektrinė yra baisiai pavojingas, didžiai kenksmingas dalykas, ir jis — velnio išmonė.

Manau, skaitytojui jau nė sakyti nereikia, kad visa tai būna tada, kai ta atominė jėgainė yra Lietuvoje. Be abejonės! Juk kalbama apie jėgainę Ignalinoje.

Štai kas pasakojama:

"Ir Lietuvoje, sovietai, pamynę tautos intelekto paslaugas, yra užsimoję pastatyti didžiausią branduolinių jėgainių junginį Rytų Aukštaitijoje".

Gerai tai, ar blogai? Be abejo, blogai, nes toliau sakoma:

"...Jis įvairiais atžvilgiais reikš atžangą, tiesiog tikrą atsilikimą, tai jau ir dabar aišku".

Matote — tikrai aišku. Aišku, ko verta veiksmiškų siuvėjų kerpama antitarybinė medžiaga. Juk, žinia, nors "Voice of America" ir

PONAS ANDRIUS

Tarp kitų turistų iš Jungtinių Amerikos Valstijų, buvo ir jis, pasakykim — buvo Andrius. Išgirdęs jo pavardę ir tikrą vardą, suklausau: negi? Ir jeigu būtent tas, kurį žinau iš jo rašinių, tai kažin, ką jis pasakytų susitikus, kaip sakom, akis į akį. O rašė jis apie Lietuvą nuobodžiai ir primityviai, šaukdamas jai laisvės ir laisvo gyvenimo. Žodžiu, rašė kaip tikras ponas, regis, nepaisydamas, skaitys jį kas ar ne. Lietuva jo rašiniuose išrodanti tokia nelaiminga, kad imk ir pašauk: greičiau, greičiau, ponas Andriau, sugrįžk į kokius nors Tiškevičiaus rūmus, o aš vėl paimsiu senąjį plūgelį, nukaltą kaimo kalvėje, paimsiu spragelą, kurio tokia stipri, iš kadugio išdrožta buožė. Ir šakės va, ir grėbliukas yra. Sunkiau susirasti kokią nors vištę, bet kaip nors, su dievo pagalba, susiradęs įlįsiu į ją gyventi, kur ir tarakonai pašnibždės, ir blusos pakandžios ir kiti parazitai linksmybės priduos. Na, iš tikrųjų, kur tu, ponas Andriau, taip ilgai užtrukai? Negi tokie sunkūs lagaminai?

Yra lietuviškoje išeivijoje dar nemaža žmonių, kurie valgo, rašo ir dedasi tokiais Lietuvos geradariais, kad imk ir nusičiaudėk. Gal todėl man ir atrodė, kad tarp kitų turistų Andrių atrasiu, atpažinsiu, nes juk nesitiki, kad jo kojos šitoje žemėje būtų lengvos. Nes negali būti, kad šis žmogus, pavaikštinėjęs po Vilnių, sutikęs aną, sutikęs kitą, dešimtis ir šimtus žmonių, galėtų nemirksėdamas žiūrėti į mūsų gyvenimą ir kaip kiti — šypsotis, ginčytis, juokauti, prisiminti. Ir man buvo linksma vaizduotis mūsų susitikimą, tikėtis to reikšmingo jo rankos mosto, kuriuo nuoširdžiai prašoma užmiršti, kas buvo.

Tačiau deją, deja... Tikrovė buvo kitokia. Tarp kokių trijų dešimčių turistų, pietavusių geležinkelio stoties restorane, beviltiška atrodė surasti poną Andrių. Visi užsiėmę: kas tepa ant duonos sviestą, deda ant jos sūrį, kas pjaustinėja, prilaidydamas šakute lėkštutėje mėsos kepsnį, kas gardžiuojasi kava, gira ar alumi. Nebuvo čia tokio, kurio burna tuščia ir net šyptelėjau, pagalvojęs, kad žmonės bene labiausiai panašūs, kai jie valgo.

O kada pavalgys? Neatpažinau ir tada, kur tas, i kurį taip rūpėjo pasižiūrėti iš arčiau. O kai gidė galva linktelėjo jo pusėn, paregėjau laibą, augalotą, pailgo veido, skrupulingai susiškavusį žmogų, ir tik dabar įsitikinau, kaip naivu tikėti, kad žmogus savo poniškumą visuomet nešioja atlapojes. O gal jis visai ne ponas Andrius? Gal ponas Andrius, tų straipsnių autorius, visai kitas, o į šitą man klaidingai rodo jų vardų ir pavardžių sutapimas. Būna taip, būna! Ir neduok die prieti prie niekuo dėto žmogaus ir pasiūlyti jam kokius nors Tiškevičiaus rūmus. Bet ak, kaip kniet! Ir nors žinau, kad iš tokio mano smalsumo pieno neprimelši, gal net nusivilsi, akivaizdžiai paregėjęs, kaip žmogus sukris tavo akyse, vengdamas pasakyti teisybę.

Na, bet buvo nebuvo! Žurnalisto darbas toks, kad kartais ir antausį gavęs, privalai padėkoti.

Kad paėmiau Andriaus ranką

4

pasisveikinti ir prisistačiau, kas esu, išgirdau, kad jo ranka suvirpo. Tačiau Andriaus žodžiai ausų neužgavo:

— Malonu. Labai malonu, — pasakė jis ir lyg pasigyrė — aš kartais paskaitau ir jūsų laikraštį "Gimtas kraštas".

— Man kartais irgi tenka šį tą paskaityti iš jūsų laikraščių. Turiu galvoje ne "Laisvę" ir ne "Vilni", — pasakiau, žiūrėdamas pašnekovui į akis.

Andrius buvo gerokai aukštesnis ir į mane žiūrėjo iš viršaus. Tačiau dabar jau žinojau, kad klaidos neįvyko. Tai buvo jis — ponas Andrius, kurio vardas ir pavardė įsiminė iš parašų po keletu perskaitytų jo straipsnių. Paleidau jo ranką ir ji kažkaip nejaukiai nukrito žemyn, visais penkais pirštais, rodydama į žemę. Ir man buvo gaila, kad žemė nemoka kalbėti žodžiais, o antraip ji tikriausiai būtų paprašiusi pakelti ranką aukščiau ten, kur širdis ir sąžinė. būtų paprašiusi, nes po tokių sočių pietų buvo galima tikėtis, kad žmogus pats supras, kokios pagarbos jis nusipelnė. Gi aš tik himtelėjau ir tepasakiau:

— "Gimtas kraštas", ponas Andriau, iš jūsų nieko nelaukia — ir sakydamas, GIMTASIS KRAŠTAS, turėjau galvoje ne tik laikraščio pavadinimą. Dabar nepasakyčiau kodėl, tačiau nepasiūliau jam Tiškevičiaus rūmų, nei pareiškiau noro sugrįžti į kokią nors vištę. Tik tomis valandėlėmis, kai prisimenu šį susitikimą, akys pasidaro pašaipios ir į gerklę atsirta tie patys žodžiai:

— Vargšeliai patriotai! ... Kokie jie nelaimingi!

Pranas Karlonas

DAUGIAU NETIKI

Ne tik Amerikoje, bet ir Tarybų Sąjungoje daug kas išidėmėjo pavardę — SAMANTA SMITH. Dabar ji jau autorė knygos "Kelonė ir Tarybų Sąjunga". Ten ji buvo pakviesta 1983 m. po savo laiško, kuriame moksleivė prašė, kad Tarybų Sąjunga neužpultų Jungtinių Amerikos Valstijų. Pasižiūrėjusi iš arčiau, kaip atrodo Tarybų šalis ir kokiais rūpesčiais, kokiomis viltimis jos žmonės ir ypatingai vaikai, Samanta suprato, kad ji neteisingai buvo informuojama apie Lenino šalį. Ir štai jos žodžiai, pasakyti NBC telekompanijos korespondentui:

— Po kelionės į Tarybų Sąjungą aš daugiau netikiu vadinamąja "tarybine agresija".

Gaila, kad dar vistiek nemažai amerikiečių taip naiviai tiki tarybine grėsme, tiki, kaip neseniai tuo tikėjo ir moksleivė Samanta Smith. Tačiau užteko jai pamatyti tą šalį — akyse ir širdyje paliko tik šviesa.

Sakom: greitai mūsų amžiaus keliai. Tačiau negalime pasakyti, kad planetos žmonės vieni kitus gerai pažįsta. Ir todėl juodajai propagandai lengviau nuteikti žmones prieš žmones, ypač gyvenančius jos neapkenčiamuose socialistiniuose kraštuose.

Žmogus, kuris ko nors siekia, priverčia likimą nusileisti.

M. Lermontovs

Gyvenimas — menas visur surasti grožį ir džiaugsmą. M. Gorkis

Kaip apgauti darbininką?

"Philadelphia Inquirer" patetiškai aprašė istoriją, kaip Clark mieste New Jersey valstijoje darbininkai nupirko gamyklą. Pirkiny Amerikos masteliais nedidelis — 53 milijonai dolerių. Ir automobilių guolių gamyklos darbininkai šį "daikčiuką" — t. y. gamyklą — mielai, anot laikraščio, išigijo savo amžinon nuosavybėn. Anot jo, dabar jie bus aprūpinti darbu iki gyvos galvos... Viskas puiku ir nuotraukoje — besišypsantys darbininkų veidai, ir tų darbininkų entuziazmas, darbinis pakilimas. Laikraštis neleidžia abejoti ir kartu galvoji, kad bus, aišku, įveikti visi sunkumai, jau nekalbant apie tokias smulkmenas, kaip 20 milijonų dolerių skolą "General Motors" kompanijai. 15 milijonų dolerių skolą draudimo draugijai "Prudential". Ir jau visiškos smulkmenėlės — kaip darbas už mažesnę atlyginimą ir atsisakymas nuo teisės valdyti nuosavą gamyklą daugiau kaip 10 metų...

Bet kaip čia išeina? Beveik, kaip toje patarlėje, pigiai pirkto, brangiai mokėjo. Gamyklos įrengimai susidėvėjo, gamykla išleidžia pasenusią produkciją... Bet užtai, nuramina mus "Philadelphia Inquirer", dabar direktorių taryboje sėdi vietos profsąjungų lyderiai... Tai gal jie ir pirkto gamyklą už darbininkų pinigus? Juk naudos turi tik tai jie ir dar keli džentelmenai brangiais kostiumais, išsėdę į naujos kompanijos direktorių postus? Ne, ne ir dar kartą ne — tvirtina laikraštis. Anksčiau darbininkai gaudavo atlyginimą be-

veik už dyką, o dabar iš jų tarpo radosi net tūkstančiai ko nepasakysi, duoda suprasti laikraštis — odes, poemas reikia kurti apie nepaprastą Clark miesto darbininkų pirkinį, ir, kaip atrodo jau mums, apie "General Motors" kompaniją, kuri sugebėjo per savo profsąjunginius statytinius ipiršti be darbo liekantiems žmonėms, savo darbininkams nebereikalingą, techniškai pasenusią įmonę. Skolon, su procentais už skolas, už kreditus, o svarbiausia už tai — kad nuo šiol įmonės darbininkai teps ant duonos visai plonai sviesto, o gal ir sausą valgys. Ir tylės. Juk įmonė — nuosava. Kaip sakoma: nors kipšas, bet — nuosavas...

Amerikos didžioji propaganda perša šį naują darbininkų mulkinimo būdą kaip vienintelę galimybę laimėti eiliniam piliečiui, eiliniam darbininkui rojų šioje žemėje. Visos New Yorko ir apylinkių radijo bei televizijos stotys perdavė interviu su Clark miesto gamyklos profsąjunginiais lyderiais. Patogiu būdu atsikratyti nereikalingomis, pasenusiomis įmonėmis pasinaudojo ir kitos Amerikos kompanijos.

Dirbti už pusę atlyginimo ir iki amžiaus galo mokėti kapitalistams skolas — tokią galimybę šiandien siūlo savo žmonėms turtingoji Amerika, tai naujas "reigonomikos" išradimas pajungti darbo žmogiškai ekonomiškai, perkeliant ant jo pečių pačią sunkiausią, techniškai ir morališkai pasenusios ekonomikos dalį.

V. Liauška

Vengrijos Liaudies Respublikos sostinė Budapeštas.

KLAUSIMAS TOKS...

Didžiojoje buržuazinėje spaudoje apstu teigimų apie kapitalistinio gamybos būdo pranašumus. Ir pasakysime, kad žmogui, linkusiam žodį priimti už gryną pinigą, tai padaro tam tikrą poveikį.

Tačiau kaip tokius teigimus suderinti kad ir su tokia situacija? Antai, pasibaigė antrasis pasaulinis karas ir Tarybų Sąjungos pramonė buvo atmesta 7-9 metams atgal. Milžiniški sugriovimai, didžiausios žmonių aukos! To nepatyrė Jungtinės Amerikos valstijos. Per visą karą nei viena bomba nenukrito ant Washingtono žemės.

Klausimas toks: jeigu socialistinis gamybos būdas taip netikęs, kaip rašo buržuazinė spauda, tai kaip atsitiko, jog šiandien ir ji Tarybų Sąjungą pripažįsta kaip vieną galingiausių pasaulio valstybių. Juk ir ji jau pripažįsta, kad kai kuriose pramonės gamybos šakose Tarybų Sąjunga pagamina daugiau už bet kokią pasaulio valstybę. Žinoma, ir už Jungtines Amerikos Valstijas...

BE DEZINFORMACIJOS NEAPSIEINA

Salia bombos visuomet ir propaganda. Kuo daugiau bombų — tuo daugiau ir jos. Ir suprantama, kad jos paskirtis pateisinti tokį gaminių ir tuos, kas ji gamina.

Tik propagandai, skirtai užsieniui, JAV kasmet išleidžia apie penkis milijardus dolerių. Šioje sferoje užimta daugiau 350 tūkstančių žmonių.

TRUMPAI

— Londone darbiečiai paskelbė vajų sukelti lėšoms nupirkimui medikamentų Salvadoro patriotams, kovojantiems prieš reakcinį Duartės režimą.

— Girtuokliavimo atžvilgiu Tarybų Sąjunga yra 26-oje vietoje. Pirmoje — Prancūzija, po jos seka Ispanija, JAV 8-oje vietoje.

— Izraelyje duonas, pienas, cukrus, mėsa praeitą mėnesį pabrango 15 proc.

Vilnius, 1985 liepos 18

Kai žvaigždės artėja

Kas tik neapsilanko senajame Vilniaus universitete, būtinai užsuka į mažąjį Počobuto kiemelį. Užvertę galvą, žmonės žvalgosi į Zodiako ženklais išdabintus bokštus, klausosi gido pasakojimo apie kadaise čia veikusią garsią observatoriją. Prieš du šimtmečius vaiskiomis naktimis vienišas astronomas praverdavo siaurą bokšto langelį ir į mirguliuojančias žvaigždes nukreipdavo teleskopą. Garsiausių to meto Europos observatorijų profesoriai įdėmiai sekdamo pranešimus apie naujus atradimus Vilniuje.

Tarybų Lietuvos mokslininkai garbingai tęsia seniausios Rytų Europoje Vilniaus observatorijos tradicijas. Garsas apie Vilniaus astronomų pasiekimus dabar eina per visą pasaulį. Įžymaus profesoriaus Pauliaus Slavčeno mokinys Vytautas Straizys — dabar pats Vilniaus V. Kapsuko universiteto profesorius — sukūrė originalią žvaigždžių tyrinėjimų sistemą, panaudojant elektronines skaičiavimo mašinas. Pagal šią sistemą jau išmatuota apie 4 tūkstančius žvaigždžių Galaktikos lauke, žvaigždžių spiečiuose ir kai kuriose būdingose Galaktikos srityse.

Vytautas Straizys su savo kolegomis — astronomais Gunaru Karkaru, Antanu Bartkevičiumi ir kitais, šiandien jau pasaulinio garso mokslininkais, išsprendė ir kitas sudėtingas dangaus kūnų tyrinėjimo problemas. Surasti, pavyzdžiui, būdai, kaip Vilniaus daugaspalvė fotometrini sistema nustatyti žvaigždžių spiečių amžių, metalų kiekį žvaigždėse ir jo santykį su vandeniliu. Beje, šis santykis — geriausias žvaigždės amžiaus rodiklis.

Vilniuje sukurta sistema taikoma ne tik Tarybų Sąjungoje, bet ir užsienyje. Ją naudoja Potsdamo (VDR), Sofijos, Ročesterio

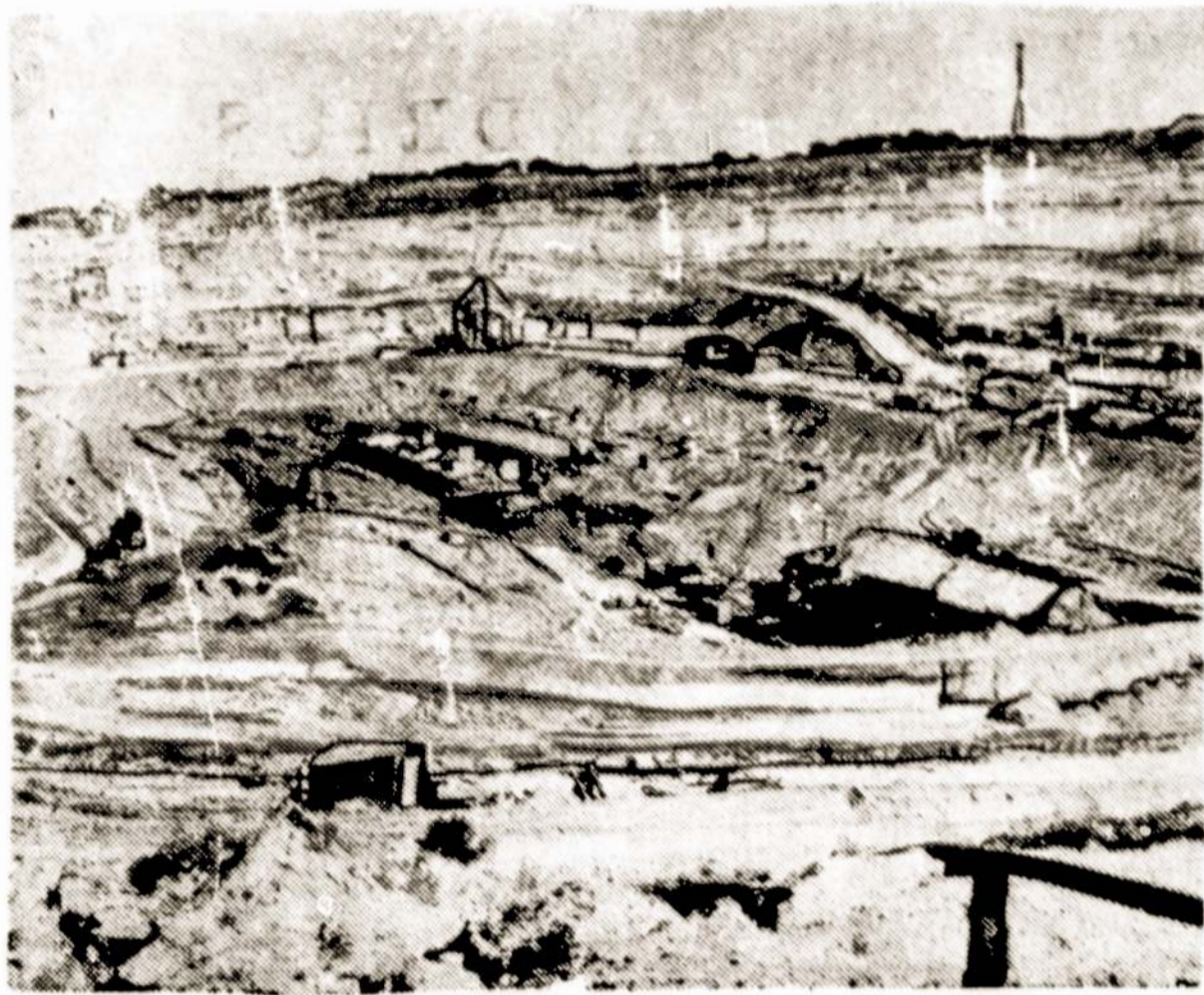
universiteto (JAV), Tarpamerikinės Cerro Tololo (Čilėje), Romos, Vatikano, taip pat Anglijos-Australijos observatorijose. Labai populiaru bendradarbiaujant su šveicarų astronomais sukurta Vilniaus-Zenevos (VILZEN) sistema, kurios dėka galima tirti silpnes žvaigždes.

Vilniečiai astrofizikai sukonstravo ir nemaža aparatūros, leidžiančios automatizuoti stebėjimų duomenis. Molėtų observatorijoje įrengta elektronografinė kamera, kuri padidina skvarbumą į Galaktikos gelmes ir rezultatų tikslumą. Ši kamera sujungta su didžiausiu pasaulyje šiaurės Kaukazo teleskopu.

Savo mokytojų pėdomis seka ir jaunoji Lietuvos astronomų karta. Vienas jos atstovų — dvidešimt septynerių metų Kazimieras Černis — jau plačiai žinomas mokslo pasaulyje. "Kometų ieškotoju" vadina šį Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Fizikos instituto mokslinį bendradarbį, Galaktikos struktūros tyrinėtąją jo kolegą. Pirmąją savo žvaigždę jis aptiko 1975 metų vasarą. Deja, pasirodė, kad keliomis valandomis anksčiau ją išaiškino japonų mokslininkai. O štai 1980 metais, jau baigdamas Vilniaus V. Kapsuko universitetą, K. Černis kartu su kolega galingu teleskopu atrado kometa. Tarptautinė astronomų sąjunga ją pavadino černio-Petgausko vardu. Prieš dvejus metus žvaigždžių paieškas vėl apvainikavo atradimas — nežinoma kometa. Tarptautinis planetų centras Kembridže patvirtino jaunojo mokslininko atradimą. Kometa pavadinta Černio vardu.

Lietuvos astronomai įrašo vis naujus puslapius į galaktikos tyrinėjimų istoriją.

Romualdas Česna

Tiesiog savaitėmis keičiasi gamtovaizdis prie Kauno marių, kur statoma Kaišiadorių hidroakumuliacinė elektrinė. Sparčiai klojami pamatai turbinų korpusui, statoma septynių kilometrų ilgio ir 20 metrų aukščio betoninė užtvara. Jos apjuostame baseine tilps beveik 50 milijonų kubinių metrų vandens. Siems objektams vien betono reikės beveik 200 tūkstančių kubinių metrų.

Nuotraukoje: šioje dauboje bus elektrinės turbinų korpusas.

V. Brajo nuotrauka

KĄ BYLOJA ŠALČIOS IR MERKIO TĖKMĖ

Lietuvoje pavasaris dabinais žalumais, žiedais, svaigus ir gyvybingas jo alsavimas. Tačiau šiemetinio gegužio aiduose ryški ir kita gaida. Mincdami didžiosios Pergalės prieš fašizmą 40-metį, didžiūdamiesi iš griuvusių pakilusiais ir pagražėjusiais miestais bei kaimais, su gilia širdgėla minime tuos, kurie, už Tėvynės laisvę paaukoję savo gyvybę, jau niekad nebesugrįš į gimtąją pastogę.

Apie visų tarybinių tautų žūtbūtinę kovą su okupantais mes ir kalbamės su Česlovu Vysocku — vienu iš Šalčininkų rajono vadovų, grįždami iš Rūdininkų girios. Čia prie buvusių partizanų žeminių istorinės pergalės dienas atėjo daug žmonių su gėlių puokštėmis pagerbti šviesaus Tėvynės gynėjų atminimo. Didžiojo Tėvynės karo dienomis Šalčininkų apylinkėse veikė "Margirio", Adomo Mickevičiaus, "Keršytojo" partizanų būriai. Jie nuvertė nuo bėgčių apie pusketvirto šimto priešų ešeloną, sunaikino daug jo kovinės technikos, kareivių. Petys į petį, artindami Pergalę, už Tėvynės laisvę kovėsi įvairių tarybinių tautų sūnūs ir dukros.

Kalbėdamiesi apie tarybinių tautų draugystės jėgą, mintimis nuklystame ir į senesnius laikus.

— Istoriskai taip jau susiklostė, — sako Č. Vysockas, — kad šiame Lietuvos krašte prie Šalčios ir Merkio taip pat gyvena daug lenkų, baltarusių, kitų tautybių žmonių. Skirtingų tautinių grupių tarpe, ypač ponų Lenkijos valdymo laikotarpiu, buvo kurstoma arši tarpusavio nacionalinė nesantaika. Pergalė Didžiamajame Tėvynės kare galutinai įtvirtino socialistinę santvarką, žmonių lygybę, vienodai visų gerbiamas teises. Lietuvių, lenkų ir rusų kalbomis dabar Šalčininkuose leidžiamas rajono laikraštis. Priklausomai nuo tautinės gyventojų sudėties, veikia mokyklos, kur vaikams dėstoma jų gimtąja kalba. Ne pa-

gal tautybę, o pagal gabumus parenkami įstaigų, įmonių, kolūkių vadovai, specialistai. Niekieno nevaržoma tikėjimo laisvė. Štai Šalčininkų klebono Vaclovo Veriko, tikinčiųjų bendrijos pageidavimu vietoj buvusios medinės bažnytelės pradėjome statyti mūrinius maldos namus katalikams.

Na, o patys Šalčininkai? Miesto centre atkreipia dėmesį daugiaaukščiai Tarybų rūmai, kiti nauji gražūs pastatai. Tai erdvūs kultūros, Teisingumo rūmai, bankas, centrinės ligeninės korpusai, kinc teatro "Šalčia", mokyklos, restoranai, viesbutis. Tolėliau auga gražūs gyvenamųjų namų kvartalai. Su meile tvarkydami savo miestą, šalčininkiečiai įsirengė porą didžiulių tvenkinių, kuriuose galima ir pasimaudyti, ir pažvejoti. Šalia seno parko po atviru dangumi Gamtos muziejus.

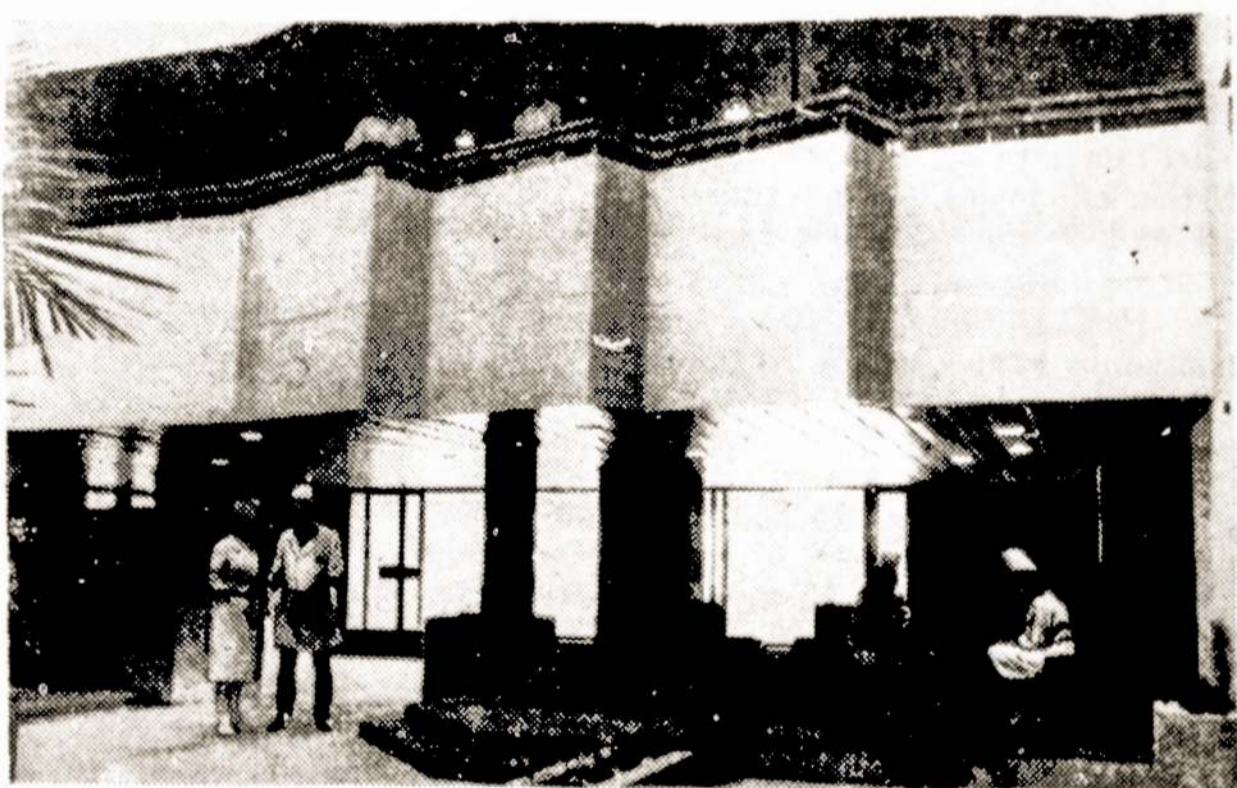
Jonas Bagdanskis

BAIGĖSI POEZIJOS PAVASARIS

Vilniuje, universiteto Sarbieviaus kiemelyje, įvyko baigiamasis Poezijos šventės vakaras.

Ją pradėjęs poetas V. Reimeris pažymėjo, kad šis, dvidešimt pirmas, Poezijos pavasaris sutapo su keturiasdešimtuoju taikos pavasariu. Karo liepsnose gimusi mūsų kartos poezija šiandieną apdainuoja žmogaus keriamojo darbo didybę. Ji ir ateityje visada bus ištikima gyvenimo tiesai, tiems brangiems taikos ir humanizmo idealams, vardan kurių buvo iškovota Didžioji Pergalė.

— Kelmės rajono "Naujo kelio" kolūkio žemdirbiai kiekvienais metais vyksta į įdomias keliones po šalį. Ne išimtis ir šie metai. Kolūkio partinė organizacija suorganizavo ekskursiją į Archengelską ir Sotovkų salas. Šešių dienų išvykai buvo išvykė geriausiai šio gamybininkai.

Kapsuke pradėjo veikti eksperimentinės 600 vietų ligoninės pirmoji eilė. Čia jau gydosi 320 ligonių. Diagnostikos bei gydymo korpusė įrengti originalūs vestibuliai liogniams pasivaikščioti, susitikti su lankytojais. Statomi dar trys palatų korpusai. Po metų ligoninė pradės veikti visu pajėgumu.

Nuotraukoje: Naujosios ligoninės fojė.

K. Jurelės nuotrauka

Vilnis, 1985 liepos 18

Žaislų karalystėje

Kambarys, į kurį įėjome kartu su Vilniaus "Neringos" kultūrinių prekių fabriko direktoriumi Algimantu Matulevičiumi, — tikra lėlių karalystė. Tokios daugybės žaislų, kiek čia yra, ko gero, joks lėlininkas ir per visą savo amžių nepadarytų. O juk kiekvienas žaislo pavyzdys cechuose padauginamas tūkstančius kartų.

Fabriko kolektyvo darbe jaučiamas didelis kūrybiškumas, fantazija: juk mažyliai — išrankūs pirkėjai. Tačiau visiems, tikriausiai, patiks "Raselė" — koketiška lėlė su melsvos, rausvos ar kitos spalvos suknele. Pagaminta iš minkštos, higieniškos bei gerai besiplaunančios medžiagos, ji žymiai gražesnė už savo sesutes iš plastmasės.

O štai — barzdoti nykštukai. Spalvingai nudažytos poroloninės figūrėlės iš karto patraukia dėmesį. Kiekvienas nykštukas turi tik jam būdingų bruožų. Užsimausi tokį ant rankos, ir žaislas pradės judinti galvą, liemenį, mirkčioti. Kuo ne lėlių teatras. Paklausa iš poroloninės medžiagos pagamintiems žaislams labai didelė. Vilniečių nykštukus ir kitas lėles galima pamatyti Čekoslovakijoje ir Vokietijos Demokratinėje Respublikoje, Švedijoje ir Suomijoje, su jais žaidžia Belgijos, Kubos, Mongolijos vaikai.

Kaip ir daugumoje pasakų, žaislus vaikams dovanoja gerasis lėlininkas. Tačiau šiandieną jis ne vienas. Vyriausiajai "Neringos" fabriko dailininkei Filomenai Patamsienei padeda nemažas būrys pagalbininkų — technologų, konstruktorių, dailininkų, modeliotojų. Dešimtys jų sukurtų originalių lėlių kasmet laiko egzaminus dėl teisės užimti vietą žaislų parduotuvėse. O egzaminai, reikia pasakyti, nelengvi. Ir bene sunkiausias — vaikų lopšeliuose - darželiuose. Būtent čia, kur be žaislų neapsieinama nė minutės, fabriko specialistai demonstruoja pirmuosius lėlių pavyzdžius. Tik labai gerai mažylių įvertinti žaislai pradeda gaminti masiškai. Norint įtikti vaikų skonius, "Neringos" darbuotojams tenka rūpintis ne tik gamyba. Filomenos Patamsienės dirbtuvė, pavyzdžiui, daugiau priima... biblioteką.

— Sunku ir suskaičiuoti, kiek pasakų, sakmių, legendų, padavimų tenka perskaityti, kol "gimsta" nauja lėlė, — aiškina dailininkė. — O juk mūsų įmonėje gaminamų lėlių šeima kasmet pagausėja keliasdešimčia naujų narių.

— Pastaruoju metu vaikus džiuginame ne tik lėlėmis, nors jos tebelieka pagrindinė mūsų produkcija, — pažymi Algis Matulevičius. — Rekonstravę fabriką, pradėjome gaminti daug kitų žaislų.

... Mes viename iš neseniai atjaunėjusių įmonės cechų. Nuo jo konvejerio kas kelios sekundės nuimamas žvilgantis sunkvežimis — mažytė Tarybų Sąjungos, daugelio Europos šalių keliais riedančių didžiakrūvių automobilių kopija. Čia pat visureigių, pienevių, traktorių, ekskavatorių gamybos barai. Neužmiršti ir sportinių

žaidimų mėgėjai. Jiems — mini krepšinis, futbolas, ledo ritulys.

"Neringos" fabrikas dirba vaikams.

Vytautas Zemaitis

Visada malonus naujas žaislas vaikui, jei jis gražus, gerai padarytas. Daug jų sukuria ir išleidžia Vilniaus "Neringos" kultūrinių prekių gamybinio susivienijimo kolektyvas.

Nuotraukoje: inžinierė technologė Birutė Bitinaitė prie naujų žaislų.

V. Brajo nuotr.

PAGERBTAS PARTIJOS VETERANAS

Gerai žino uteniškai Petro Kutkos nuopeinius savo kraštui — revoliucinio judėjimo dalyvis, partijos narys nuo 1935 metų. Buržuazijos valdymo metais P. Kutkai ir jo bendraražiams vadovaujant kūrėsi Utenos apskrities partinė organizacija. 1937-1938 metais Petras Kutka buvo Lietuvos KP Utenos apskrities komiteto sekretorius, jam teko dirbti pogrindyje ir kaip Lietuvoje KP CK instruktoriui šiaurės Rytų Lietuvai.

Atkūrus Tarybų valdžią Lietuvoje, pogrindžio užgrūdintas komunistas vėl vadovavo Utenos partinei organizacijai, buvo išrinktas deputatu į TSRS Aukščiausiąją Tarybą. Prasidėjus Didžiajam Tėvynės karui, P. Kutka pasitraukė į šalies gilumą. O 1942-ųjų rugpiūtį jis dar su aštuonetu kovos draugų nelegaliai grįžo į priešų

laikiniai okupuotą Lietuvą ir Utenos apylinkėse suorganizavo "Aušros" partizanų būrį. Dirbdamas Lietuvos KP apskrities komiteto sekretoriumi, jis iki 1943 metų buvo ir šio būrio vadu.

Sunkiai pokario metais P. Kutka penkiolika metų dirbo partijos rajono komiteto pirmuoju sekretoriumi.

MIESTO IR RAJONO METRAŠTININKAS

Prieš keturiasdešimt metų pasirodė pirmasis Alytaus apskrities laikraščio "Tarybinė Dzūkija" numeris. Šiame neilustruotame dviejų puslapių laikraštyje buvo skelbimas, kad reikalingi penki literatai, mašininkė, sargas, kurjeris... Literatų tada neatsirado. Dirbti atėjo gimnaziją lankę žmonės. Jie ir tapo pirmaisiais kūrybiniais darbuotojais.

Tuometinė apskritis apėmė dalį dabartinių Varėnos, Lazdijų, Prienų rajonų. Pirmaisiais metais išėjo tik 44 laikraščio numeriai. Nepajėgi daugiau spausdinti buvo spaustuvė, stigo ir popieriaus. Tačiau laikraštis jau nuo pirmųjų numerių tampa miesto ir kaimo metraštininku. Štai 1945 m. birželio 5 dienos numeryje rašoma, kad pradėjo veikti malūnas ir lentpjūvė: Dar po kelių dienų prancsama apie suremontuotą vandentiekį ir septyniolika butų. Tai buvo svarbios naujienos, nes Alytų smarkiai nuniokojo praūžęs karas. Spalio mėnesį laikraštis pranešė, kad atidarytas knygynas, kino teatras... Vėliau tolimesnių kaimų ir miestelių gyventojai sužinojo apie pradėjusią veikti Alytaus "Ūkmašingą", kanifolijos ir terpentino fabriką, naujus prekybos punktus, Dariaus ir Girėno gatvėje statomus pirmuosius keturaukščius gyvenamuosius namus.

Tokia buvo šiandien šešto pagal didumą Lietuvos miesto pokario atstatymo pradžia. Sparčiai Alytus augti pradėjo nuo 1964 metų. Per tą laiką iškilo didžiuliai medvilnės kombinato korpusai, didžiausias Pabaltijyje namų statybos, mėsos bei vyno - šampano kombinatai, šaldytuvų gamykla, kitos įmonės, gyvenamieji namai. Susiformuoja nauji Dainavos, Pu-

tinų, Vidzgirio mikrorajonai, plečiasi miesto ribos. Šiandien miesto gyventojų skaičius artėja prie 70 tūkstančių. Alytuje yra dešimt vidurinių mokyklų, politechnikumas, keturios profesinės ir kitos mokyklos. Žmonių sveikatai saugoti — moderni ligoninė ir poliklinika. Pastatyti dideli sporto rūmai, kur vyksta ir tarptautinės varžybos, ištaigingi ir erdvūs kultūros rūmai.

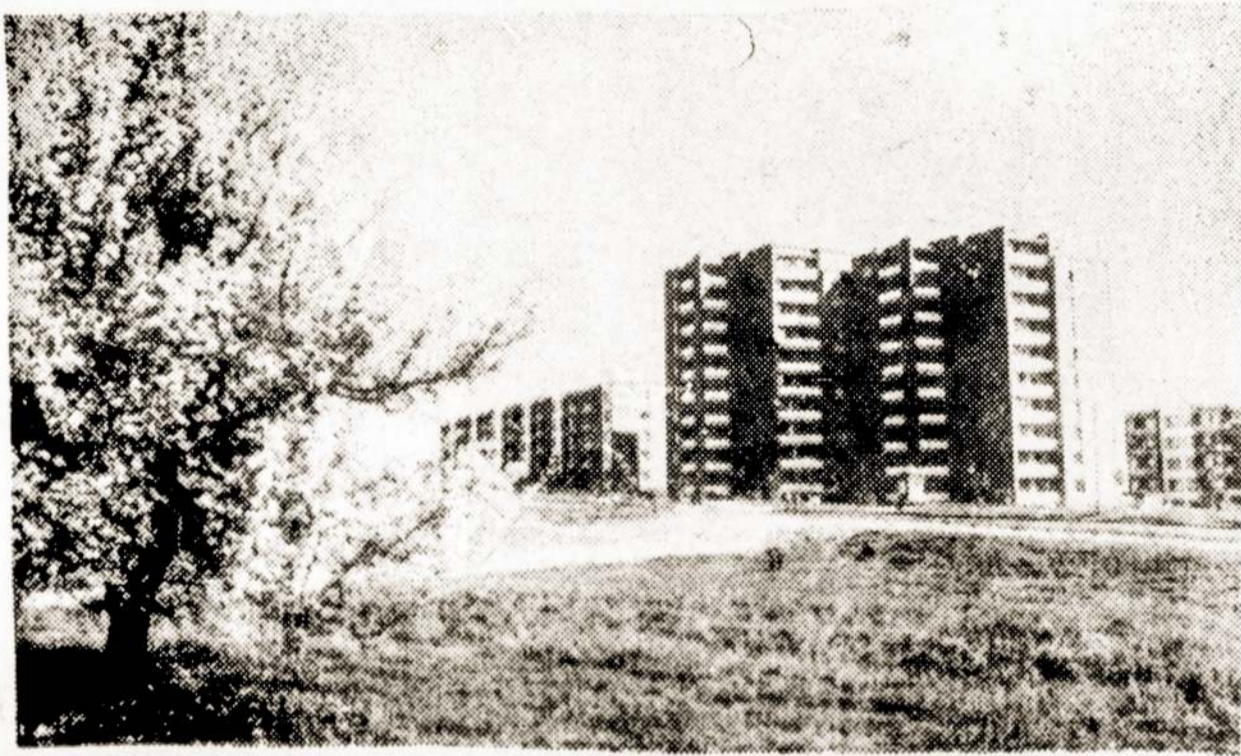
Apie besikeičiantį miestą, jo augimo problemas rašė ir rašo etatiniai laikraščio darbuotojai, aktyvas. Laikraštyje bendradarbiavo LTSR nusipelnęs mokytojas Kazys Klimavičius, LTSR nusipelnęs gydytojas Stasys Kudirka, kiti Dzūkijos krašto šviesuoliai.

Tarptautinės Anderseno premijos laureatas poetas Anzelmus Matutis laikraštyje įsteigė labai populiarų satyrinį skyrelį "Dėdės Dzido akėčios". A. Matutis tapo ir pirmuoju Rojaus Mizaros literatūrinio konkurso laureatu.

Nepamiršta pasidalyti mintimis ir rašytojas Julius Būtėnas, LTSR nusipelnęs mokytojas Vytautas Daraškevičius, mokslų kandidatas Zuvinoto rezervato direktorius Vytautas Nedzinskas, darbininkai ir kolūkiečiai.

Alytaus apskritį padalijus į rajonus, nuo 1951 metų laikraštis tampa rajoniniu ir vadinasi "Kommunistinis rytojus". Per tą laiką jis dukart buvo apdovanotas TSRS žurnalistų sąjungos diplomais ir premijomis, keliomis respublikinėmis premijomis. Vietoje senos nepritaikytos spaustuvės pastatyta nauja. Joje spausdinamas taip pat Lazdijų rajono bei trys Alytaus miesto įmonėse leidžiami laikraščiai.

Stanislovas Pleskus

Daug statoma Alytuje. Išaugo ištisi gyvenamųjų namų kvartalai. tiesiamos naujos gatvės, įrengiami skverai.

Nuotraukoje: naujame Alytaus Putinų mikrorajone.

(M. Baranausko nuotrauka)

Šių metų rudenį kovų ir darbo veteranas minės savo 75-ąjį gimtadienį. Kad ir paigijęs, jis ir šiandien kupinas optimizmo, giedrių žvilgsniu žvelgia į gyvenimą.

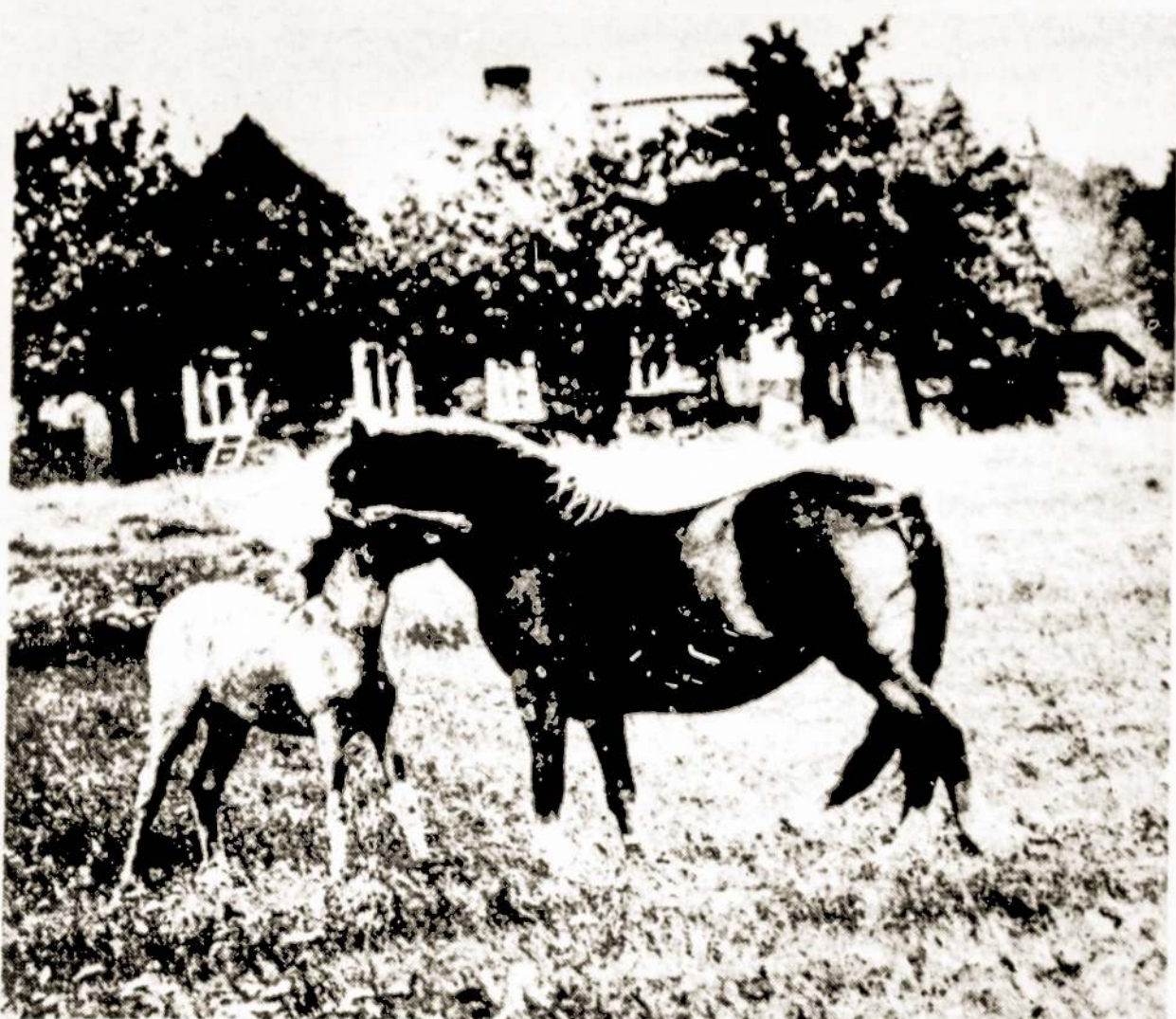
Neseniai Petro ir jo bendraražė Zofijos Kutkų šeimoje buvo didelė šventė. Kovų ir darbo veteranas buvo apdovanotas TSKP CK ženkle "Penkiasdešimt metų TS-KP gretose". Tai pirmasis toks apdovanojimas rajone.

M. Stundžia

— Apie trisdešimt vairuotojų dirba Raseinių rajono "Tarybinio kelio" kolūkyje. Vairuotojai turi geras darbo sąlygas, naujas dirbtuves, autogaražus.

— Alytaus rajono Punios kolūkyje nuo 1981 metų kasmet buvo pastatoma 3-5 geri gyvenamieji namai. Bendra metinė statybos darbų apimtis padidėjo palyginti su penkmečio pirmaisiais daugiau kaip du kartus.

Vilnius, 1985 liepos 18

Prie senos sodybos...

(Leono Grubinsko nuotr.)

TEN, MIŠKE, KUR PUŠYS ŽALIOS

Pilka asfalto juosta bėga vis tolyn tolyn nuo Vilniaus. Iš abiejų pusių miškas, amžinai žalias pušynas, bet kiekvieną pavasarį, skaisčiau sušvitus saulei ir prasižaliavus žolėlių jūrai — jis, rodos, dar žalesnis pasidaro, dar labiau vilioja savo išlankių pušų didybe.

Bėgia kelias tiesiai, beveik be vingių. Tiesiu keliu greitai važiuoja ir mikroautobusai, veždamas tris dailininkus pas vaikus.

Štai, jau dešinėje toli paliko Antavilių kaimas, jau čia pat ir naujas tiltas per Nerį, kairėje, virš mūrinių vilaičių spiečiaus šaunų — viršų Nemenčinės bažnyčios bokštas. Senas ir jaukūs miestelis lieka nušalėje, o autobusėlis jau suka į miško kelelį — taip pat tiesų, asfaltuotą. Dar geras kilometras, o gal ir net du, ir tikslas pasiektas. Tiesiog kaip pasakoj: pačioje miško tankmėje — vaikų miestelis. Nėra iškaboję parašyta, kad tai Respublikinė Nemenčinės vaikų ligoninė, visa, kas iškylla prieš akis, į tradicinę gydymo įstaigą mažai tepanašu. Susijungusius tarpusavyje vieno, dviejų, trijų aukštų pastatus supa vejos ir gėlynai, pavėsinės, žaidimų ir sporto aikštelės, pasivaikščiavimo takai. Čia gyvena 300 vaikų — gydosi ir mokosi. 300 suaugusiųjų — pedagogai, gydytojai, medicinos seserys ir kitas personalas nuoširdžiai stengiasi, kad kiekvienam mažajam pacientui čia būtų gera, kad jis kuo greičiau pasveiktų, kad neatsilikytų moksle nuo klasės draugų.

Ši ligoninė — tai vaikų atstatymo gydymo centras. Vieniems pakanka dviejų trijų mėnesių, kitiems — net kelerių metų reikia. Mažieji, patyrę įvairias traumas ir ortopedines operacijas, atvežami čia iš kitų respublikos ligoninių medicininei reabilitacijai. Tuos, kurie serga lėtinėmis plaučių ligomis, pavyzdžiui, bronchų astma, ilgesniam gydymo kursui atsiunčia miestų ir rajonų vaikų konsultacijos. Yra čia ir specialus lėtinųjų inkstų susirgimų skyrius.

Prieš statant šią ligoninę, specialiais tyrimais buvo ieškoma labiausiai tinkamos vietos. Ir suras-

ta. Čia — ypatingo mikroklimato oazė: labai palankus kvėpavimo sistemai teigiamų ir neigiamų jonų balansas.

Šio vaikų miestelio gyventojų dienos režimas toks: iš ryto — mankšta, paskui — pusryčiai, po jų — gydymo procedūros. Lygiai vienuoliktą mokyklinis varpelis visus sukvičia į klases. Tiems, kurie dar negali vaikščioti, pamokos vyksta palatose. Ateina pedagogas ir dirba su vaiku individualiai.

Po pamokų — pietūs, poilsis, žaidimai, papildomos medicininės procedūros, pamokų ruošimas. Dienos tvarkaraštyje yra toks ypatingas langelis, kurio įrašai nesikeičia. Tai gali būti naujas kino filmas, iš Vilniaus atvažiuosiu artistų koncertas, pokalbis apie žvaigždes su planetariumo specialistais, lyrinė vakaronė, kai visi būry susėdę kartu su muzikos mokytoju dainuoja senovines liaudies dainas.

Ypač laukiamos čia dailės parodos — ir profesionalių dailininkų, ir liaudies meistrų. Beveik kiekvienos parodos autoriai dovanoja vaikams po vieną ar net kelis savo paveikslus. Taip šviesiuose mokyklos koridoriuose jau susidarė išsisa paveikslų galerija. Greta, savo mielus, vaikišku nuoširdumu jaudinančius piešinėlius ekspozuoja ir mažieji šių namų šeimininkai.

Ligoninės vadovai aiškina, kad tiek parodos, tiek ir koncertai, susitikimai su žymiais meno pasaulio žmonėmis — tai ne tik kultūriniai renginiai. Jie turi ir gydymo funkciją.

... Tai gi į šį vaikų miestelį miško tankmėje mikroautobusėlis atvežė tris dailininkes iš Vilniaus. Vaikai jau buvo susirinkę salėje ir nuoširdžiom katutėm pasveikino viešnius. Lietuvos TSR dailininkų sąjungos atsakingoji sekretorė Irena Genušienė papasakojo, kaip ji kuria piešinėlius "Genio" žurnalui, rodė ekrane skaidres su įvairių stilių iliustracijomis. Dailininkų sąjungos jaunimo esteti- nės komisijos narė Ieva Labutytė — žinoma akvarelistė — atskleidė vaikams vandeninių dažų paslap-

Miestelis kryžkelėje

Besižvalgant po pavasarįjančius laukus su putojančiais upeliūkščiais, atbundančiais miškais ir miškeliais, nė nepajunti, kaip iš Telšių atsiduri Ylakių miestelyje. Dabar jame įsikūręs vieno geriausių Skuodo rajone "Lenino keliu" kolūkio centras.

Pačiame miestelio viduryje — nemaža žalumynais ir gėlynais paversta aikštė. Nebeliko čia dul- kėto grindinio. Jį uždengė lygus asfaltas, tiesūs šaligatviai, o palei namus greitai sulapos dekoratyvini- ai medžiai, sodai, darželiuose sužydės įvairiaspalvės gėlės.

Myli Ylaktus ne tik tai senieji jo gyventojai. Daug jaunimo, įgijusio žemdirbių specialybes, sugrįžta gimtinėn ir čia šauniai darbuo- jasi. Štai kad ir Stepono Vitkaus atžalos. Sūnus Sigitas — vyriausis inžinierius — mechanikas, jo brolis Artūras — mechanizatorius, sesuo Aušra — karių melžėja. Kolūkio pirmininkas Juozas Za- bielskas džiaugiasi, kad kolūkie- čių šeima kasmet pasipildo jau- nais žmonėmis, gerais specialis- tais, kurie dažniausiai mokosi su ūkio stipendijomis. Ir šiuo metu trys kolūkiečių vaikai studijuoja aukštosiose mokyklose, apie dvi- dešimt mokosi technikuose, profesi- nės technikos mokyklose. Baigusioms mokslus ir sugrįžusioms į ūkį, kolūkis jaunoms še- imoms suteikia patogius butus. Tad jau dabar sunku bepalyginti šian- dicinius Ylaktus su buvusiais. Jie vis auga ir gražėja. Tik per pasta-

ruosius 10 metų čia pastatyta apie šimtą naujų namų. Kasmet didėja kolūkiečių atlyginimas, kuris skatina kurtis nuosavose sodybose.

Gyventi Ylaktuose ne tik gera, bet ir patogiu. Žemdirbių vaikams yra vidurinė mokykla, mažyliams — darželis. Susirgus, miestelyje veikiančioje ambulatorijoje reikiamą pagalbą suteiks kvalifikuoti medicinos specialistai. Yra vaistinė, universalinė, maisto ir ūkinių prekių parduotuvės, valgykla, knygynas, ryšių skyrius, taupo- moji kasa, biblioteka, kultūros namai. Buities paviljone galima pasisiūdinti reikiamą drabužį, su- taisyti avalynę, televizorių, radijo aparatą, pasinaudoti kitomis pa- slaugomis. Pro Ylaktus įvairiomis kryptimis skuba autobusai, jais galima pasiekti Šiaulius, Kauną, Vilnių, kitus Lietuvos miestus.

Linksmi, dainingi žmonės gyve- na Ylaktuose. Jie ypač gerbia sa- vo kraštiečio kompozitoriaus Jono Švedo atminimą. Čia vyksta tradi- ciniai liaudies instrumentų kole- ktyvų koncertai — festivaliai, apie velionį J. Švedą surinkta daug medžiagos. Gyvos ir gražios Ylaktuose meno saviveiklos tradi- cijos. Veikia moterų choras, jau- nimo šokių kolektyvas, etnografi- nis ir estradinis ansambliai, dra- mos kolektyvas. Skambiai groja kaimo kapela, o pagyvenusių žmo- nių šokėjų kolektyvas iškovojo teisę dalyvauti šių metų Respubli- kinėje dainų šventėje.

P. Maksimovas

Važiuojant respublikos keliais dažnai akį patraukia įvairiaspalviai namai kolūkių gyvenvietėse. Tai Alytaus eksperimentinio namų statybos kombinato produkcija. Kombinate pagaminti skydai automašiniams iškeliauja pas užsakovą. Čia iš jų surenkami gyvenamieji namai.

Juose gerai išplanuoti kambariai, yra centrinis šildymas. Šiomet kombinatas pagamins pusanthro tūkstančio įvairaus išplanavimo namų kaimui.

Nuotraukoje: Alytaus kombinato namai Varėnos rajono Valkininkų kolūkyje. (M. Baranausko nuotrauka)

tis, parodė, kokių stebuklų gali- ma padaryti ant bauto popieriaus lapo su teptuku, vandeniu ir įvairiaspalviais dažais. Elna Kriau- čiušaitė aiškino mažiesiems, kaip atsiranda spalvoti piešiniai vaikų knygutėse. Dailininkės padovano- jo vaikams savo iliustruotų kny- gelių, užrašė jose autografus su linkėjimais kuo greičiau pasveik- ti, kuo geriau mokyti — savo pa- čių, savo mamųčių džiaugsmui.

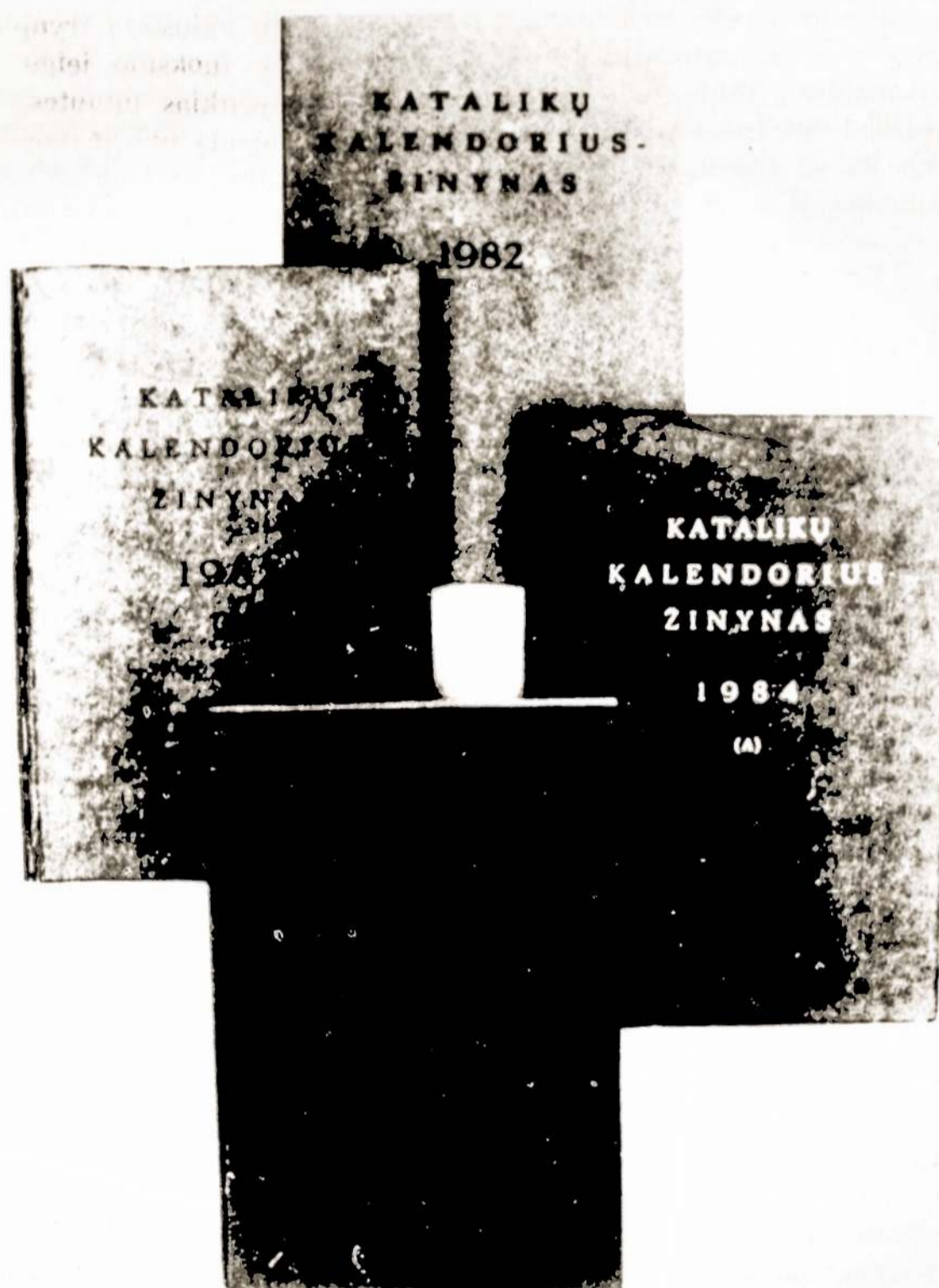
Vida Petrauskaitė

— Šilutės rajono "Nemuno" valstybinio žirgyno žemdirbiai šiais metais iš 1,700 hektarų už- liejamų pievų turi pagaminti be- veik penkis tūkstančius tonų žo- lės miltų.

— Širvintų rajono "Širvintos" kolūkio keturi cehai vos sutalpi- na paršavedes su paršeliais, veis- lines kiaulaites, kuilius, penimas kiaules — 23 tūkstančius galvų. Čia ir kolūkio veislinė ferma, ir kiaulienos fabrikas.

RELIGIOUS LITERATURE IN SOVIET LITHUANIA

By Apolinaras Kazukauskas

Such Catholic calendars containing reference material in the Lithuanian language are printed every year.

Photo by A. Uloziavicius

Novosti-85

Catholics predominate among believers in the Soviet Republic of Lithuania. Of the 764 religious communities in the republic, 630 are Roman Catholic. All of them have their own churches, in which some 700 pastors serve.

The Catholics of Lithuania have everything they need for the practice of their religion, including religious literature, prayer-books and many other things. For exam-

plarily, a new prayer-book has come out in 160,000 copies. The first one came out in 1968. Apart from that, since the war smaller prayer books containing everything a practicing Catholic might need have come out in Lithuania three times in mass editions. In 1980 the Catechism came out in a 60,000 copy edition, containing not only the traditional questions and answers, but a more ex-

Jubilee medal issued in 1984, commemorating the 500th anniversary of St. Casimir, the Lithuanian saint.

Photo by A. Uloziavicius

Novosti-85

ple, at the end of last year they received a new Liturgical prayer book. This 624-page book contains all the prayers, rites, and hymns used by the Catholic community in Lithuania. The book also contains extensive commentaries and explanations. This publication —

tensive explanation of the laws of faith. Holy Scriptures (the New Testament) and a psalm book have also been printed.

In 1984 the Catholic Church of Lithuania extensively marked the 500th anniversary of the death of St. Casimir (1458-1484). He was

the son of the King of Poland and Lithuania, and for his exceptional piety Pope Clement 8th proclaimed him a saint. Being the only saint in the history of Lithuania's Catholic Church, St. Casimir is highly revered by the believers.

A special souvenir calendar, a set of postcards and a beautiful anniversary medal were issued to mark the anniversary.

Lithuania prints a lot of literature for Catholic ministers. For example, the Ritual, Gospel and the Decree of the 2nd Vatican Council have been printed in the Lithuanian language. A Catholic reference-book and calendar is brought out every year. Although literature for clerics comes out in smaller editions (around 2,500 copies), their requirements are satisfied.

A ten-volume Missal (ritual) for the church is being published; the first three volumes are already out, while the fourth is currently in the press. The remaining volumes will be printed in the next few years. The publication of the first three volumes of the Missal and the new Liturgical prayer book in the Lithuanian language have made it possible to implement the Decrees of the 2nd Vatican Council on the Liturgical reform. Incidentally, in the spirit of the reform, services in almost all the Catholic churches of Lithuania are now conducted in the national language.

Religious literature is printed by the Liturgical commission of the dioceses of Lithuania, set up by the Conference of the Bishops of Lithuania, the leading body of the Roman Catholic Church in the republic — which is headed by Archbishop Liudvikas Povilonis. Father Vaeiovas Aliulis, Licentiate of Theology, is chairman of the Commission, and Canon Jonas Mintauckis is its secretary. The Commission has four members and four advisers from among the priests. It decides all questions pertaining to translations of liturgical literature, and the preparation of other religious publications, as well as problems pertaining to the renovation of the liturgy.

Like secular literature, religious publications are printed in state printing shops on orders placed by the Conference of Bishops of Lithuania. They are provided with newsprint and other material from state funds. The expenses connected with the printing of literature are covered by the dioceses which receive the entire edition of the given work and distribute it at their own discretion among the parishes, selling them at prices they themselves set (statebodies do not fix prices on religious books).

The printing of religious literature is a manifestation of the freedom of religion guaranteed in the Constitutions of the USSR and the Lithuanian SSR.

ROKISKIO LINININKAI PARODOJE

Maskvoje TSRS liaudies ūkio pasiekimų parodoje veikia ekspozicija "Linininkystės pirmųjų pa-

PASIDAIRIUS PO L. KAIMUS

— Mažeikių rajone ryškią pažangą intensyvinant pieno gamybą Užlieknės kolūkyje apibūdina šie skaičiai: pirmaisiais penkmečio metais vidutiniškai iš karvės buvo gaunama po 3,817 kilogramų pieno, o pernai — jau po 5,085 kilogramus. Gamybos augimo krevė tebekyla.

— Daržovių realizavimo penkmečio planą įvykdė Kauno rajono Neveronių šiltnamių kombinatas. "Zalasis cechas" miesto gyventojams iki metų pabaigos planuoja papildomai patiekti daugiau kaip tūkstantį tonų agurkų, pomidorų, salotų, kitų daržovių.

— Jeigu važiuodami Panevėžio-Siaulių plentu žvilgtelsite į seną, truputį niūroką raudoną plytų tvartą, jums nė nedingtels, kad tai Panevėžio rajono "Atžalyno" kolūkio ferma. "Atžalynas" veislininkystės ūkis. Augina veislinius galvijus veislininkystės įmonėms, kitiems ūkiams.

Beveik aštuonis milijonus rublių ekonomijos kasmet duoda darbai, kuriuos paruošia ir įdiegia Lietuvos žemės ūkio ekonomikos instituto darbuotojai. Dabar sudaromos respublikos žemės ūkio gamybinių jėgų išdėstymo schemos laikotarpiui iki 1990 ir 2000 metų. Grupė mokslininkų analizuoja ekonominius santykius tarp žemės ūkio įmonių ir kitų agropromoninio komplekso organizacijų. Instituto skaičiavimo centre projektuojamos ir įdiegiamos į gamybą automatinio valdymo sistemos, elektroninėmis mašinomis daromi įvairūs apskaičiavimai ūkiams, ruošiami optimalūs gamybos receptai kombinuotųjų pašarų įmonėms.

Nuotraukeje: instituto gamybos valdymo ir sociologinių tyrimų sektoriaus vedėjas J. Šeštakauskas su Rokiskio rajono žemės ūkio specialistais aptaria rajono gyvulininkystės centrų išdėstymo schemą. (M. Baranausko nuotr.)

tyrimas". Savo pasiekimus demonstruoja geriausi visos Tarybų Sąjungos linininkai. Tarp jų — Rokiskio rajono Čedasų kolūkio žemdirbiai.

Didelio parodos lankytojų dėmesio susilaukia šiame kolūkyje taikoma linų auginimo technologija, technologijos kortelės. Čedasų kolūkyje nuolat didinamas linų auginimo darbo efektyvumas. Čia plačiai pritaikomos mokslo rekomendacijos, mechanizacija. Įdiegus industrinę technologiją, linininkystės rentabilumas pasiekė 189 proc. Ekspozicijoje pabrėžiama, kad net pirmajame Baltarusijos TSR Bresto srities kolūkyje "Belarus" linininkystės rentabilumas yra 45 procentais mažesnis.

Vilnius, 1985 liepos 18

J. SAKALO PIRMOSIOS DIENOS ČIKAGOJ

1940 metų rugpiūčio paskutinįją savaitę Brooklyne Piličių klubo patalpose įvyko LDS 10-asis suvažiavimas, skirtas LDS organizacijos dešimties metų gyvavimo sukakčiai atžymėti. Nors organizacija buvo vos dešimties metų, bet jau buvo tvirtai atsistojusi ant kojų gyvuoti, turėjo jau virš 9,000 narių, į suvažiavimą susirinko jau nuo 103 kuopų apie 180 delegatų ir šio delegatų skaičiaus trečdalis buvo Amerikoje gimęs pažangių lietuvių jaunimas. Vien tik iš Čikagos čia gimusių 6 kuopos į suvažiavimą buvo atsiuntusios virš 10 delegatų.

Suvažiavime tarp kitų klausimų, susijusių su organizacijos gyvavimu, jaunimo klausimas buvo dėmesio centre. Atidaromoje suvažiavimo sesijoje, organizacijos tuometinis prezidentas Rojus Mizara įžanginė kalboje žymią savo kalbos dalį skyrė jaunimui. Jis akcentavo, kad "jaunimas yra mūsų atvanga". Čikagietis delegatas, II Apskritis pirmininkas St. Juška bendroje sesijoje kėlė sumanymą, kad LDS organas "Tiesa" būtų padidintas ir jame praplėstas Angliškasis skyrius. Įpusėjęs suvažiavimo darbui, rugpiūčio 28 d. suvažiavimo delegatai jaunuoliai turėjo savo atskirą sesiją YMCA salėje, kur sprendė savivietos, sporto, pramogų klausimus.

Kiek Čikagoje tais LDS jubiliejiniais metais šešiose veikiančiose jaunimo kuopose buvo narių, šių žodžių autorius duomenų kol kas neturi. Bet per vykusį jubiliejinį vajų naujiesiems nariams gauti, čikagiečiai jaunuoliai į savo kuopas gavo 130 naujų narių. Kad Čikagos II Apskritis ribose buvo gana gausu jaunimo ir kad jo judėjimas nepavydėtinas, gali spręsti iš to, kad suvažiavimas rado reikalą nutarti įgalinti Centro Komitetą pasiųsti į Čikagą apmokamą organizatorių dirbti tarp jaunuolių.

LDS Centro Komitetas tada jau turėjo apmokamą organizatorių. Juom buvo tik ką grįžęs iš Ispanijos Juozas Sakalas, nukreiptas dirbti organizatoriumi Pittsburgo apylinkėje. Netrukus po suvažiavimo, Centro Komitetas J. Sakalą nukreipė laikinai padirbti ir Čikagoje. Jis tada dar tebesivadino Juozu Sakalausku, savo pavardės dar nebuvo sutrumpinęs.

Pirmas Juozo Sakalo susitikimas su čikagiečiais LDS jaunuoliais įvyko specialiai šiam tikslui susauktame susirinkime rugsėjo 17 dieną Hollywood Inn salėje. Susirinkime dalyvavo 26 LDS jaunimo aktyvistai. Susirinkusiems J. Sakalas plačiai papasakojo apie LDS reikšmę, jaunimo uždavinius organizacijoje ir išsklė kelis sumanymus, ką ir kaip jaunimas turi veikti LDS organizacijos ribose. Šis susirinkimas vertas pažymėti dar ir tuom, kad jame buvo nutarta suorganizuoti Midwest Youth Council tarybą, į kurią vėliau įsiliejo prie II Apskritis komiteto veikęs jaunimo reikalams komitetas.

Suorganizuota Midwest Youth Council taryba išsivystė į didelės reikšmės Čikagos LDS jaunimo Vilnis, 1985 liepos 18

judėjimo veiksnį, kuris atliko neįkainojamą naudą LDS organizacijai, ypač jaunimo sektoriuje. Tarybos pastangomis buvo organizuojamos įvairios komisijos: sporto, saviveiklos, pramogų reikalams, aktyvino ir koordinavo darbą tarp jaunuolių. Midwest Youth Council tarybos pastangomis buvo pradėjęs eiti jaunimui skirtas biuletinis "Midwest Voice". Taryba suorganizavo spaudos komitetą (Publishing Committee), kurio tikslas buvo eiti į spaudą su žiniomis apie LDS jaunimo veiklą, ir eiti ne tik į "Vilnij", bet ir į kitus lietuviškus laikraščius Čikagoje kaip "Naujienas", "Draugą"... Išskiriant "Vilnij", spaudos komiteto paruoštos žinios apie LDS jaunimo veiklą kitiems Čikagos lietuviškiems laikraščiams politiniais sumetimais buvo nepriimtinos.

Juozas Sakalas

Spaudos komitetas pirmininkaujant jam Aldonai Povilonis ir jai padedant pagalbininkams Frances Yurgil ir Phyllis Rasin, "Vilnies" Angliškame skyriuje betarpiškai dalyvavo su savo kolumna "LDS Merry-Go-Round", kuri buvo autoritetingiausia ir godžiai skaitoma Čikagos LDS jaunimo kolumna. Joje buvo stengiamasi nepraleisti kuopų veiklos, parengimų, sporto žaidynių bei kitokių jaunimo užsiėmimų.

Čikagieškis LDS II Apskritis komitetas, pastebėjęs tokį jaunimo suaktyvėjimą, savo posėdžiuose ėmė kelti klausimą, kad J. Sakalaus pasilikty Čikagoje nuolatiniam LDS darbui. Tuo reikalu buvo nutarta kreiptis į kuopas, taipgi į Centro Komitetą, įrodant, kad jam Čikagoje ir apylinkėse darbo yra pakankamai, netgi buvo siūloma, kad kuopos iš savo izdo skirty po atitinkamą sumą organizatoriaus užlaikymui.

Senesnės kartos čikagiečiams LDS nariams J. Sakalaus buvo pristatytas II Apskritis konferencijoje, vykusioje Lietuvių Auditorijoje spalio 17 dieną. Pristatė, atidarydama konferenciją, Frances Yurgil. Svečias iš Niujorko J. Sakalas savo kalboje konferencijos dalyviams plačiai papasakojo apie LDS reikšmę Amerikos lietuviams. Jo kalba buvo palydėta ilgai trunkančiais aploclismen-tais bei sveikinimais ir raginimais pasilikti Čikagoje.

Renkant rezoliucijų komisiją, nežinint, kad J. Sakalas asmeniškai senesnio amžiaus delegatams dar mažai buvo žinomas, bet vienbalsiai su J. Skeberdyte ir F. Abe-ku buvo išrinktas į rezoliucijų komisiją, kuri konferencijai patiekė turiningą rezoliucijų organizacijos veiklos reikalais, taipgi politi-

Patarimai šeiminkėms

— Raudono vyno dėmes iš staltiesės galima lengvai pašalinti, palaikius verdančiame piene.

— Išėmusios kubelių formą iš šaldytuvo, įdėkite ją į polietileninį maišelį ir smarkiai sukrėskite arba patruksenkite į stalą. Kubeliai lengvai atšoks nuo formos.

— Kad batai žiemą neslystų, prieš išeidamos iš namų užkljuo-

kite ant kulno ir pado pleistro juosteles.

— Prie kriauklės prikalkite nedidelį kabluką ir plaudamos indus ar atliksdamos kitus namų darbus, kabinkite ant jo laikrodį, žiedus. Tada neužmiršite, kur juos padėjote.

— Surasti kambaryje nukritusį kokį nors vertingą daiktą (žiedą, jo akutę, kontaktinę linzę ir kt.) jums padės dulkių siurblys. Paimkite siauriausią antgalį ir užmaukite ant jo kaproninę kojinę. Siurbiant, daiktas liks kojinėje.

— Išvirtą kiaušinį bus lengva

nulupti, jeigu jį užpilsite šaltu vandeniu, išgriebsite iš jo, išimsite gabalėlį lūkšto ir vėl įdėsite į vandenį.

— Aplink virtų kiaušinių trynį neatsiras tamsaus sluoksnio, jeigu juos virsite tik penkias minutes, po to nukelsite puodą nuo ugnies ir paliksite kiaušinius karštame vandenyje dar 10 minučių.

— Skoninant karštas sriulės, kiaušinio nesutrauks, jei jį plakdamos įpilsite truputėlį šalto pieno.

— Jeigu kepat taukai keptuvėje užsidega, nereikia jų gesinti vandeniu. Užtenka sandariai uždengti, ir liepsna užges.

— Apelsino sulčių dėmę galima pašalinti, patepus tą vietą glicerinu ir po 1-2 valandų gausiai nuskalavus vandeniu.

— Konjako dėmę iš šilkinų ir vilnonių audinių galima pašalinti, pavalius atskiestu ir pašildytu garuose spiritu.

St. Petersburg, Fla.

Parengimas

Klubo parengimas įvyko birželio 29 dieną. Svečių atsilankė daug. Pavalgius pietus, žinių pranešėja Aldona Aleknieņė pranešė, jog, be vietinių, daug parengime yra čekoslovakų.

Programa prasidėjo 2 val. Prezidentas pasveikino svečius ir pakvietė Dainos Mylėtojų chorą padainuoti. Pirm pradėdant dainuoti, choro mokytoja Elena Janulytė pasakė gerą prakalbėlę, nušviesdama ką choras atliko per šį sezoną. Po jos kalbos choras padainavo šešias dainas — "Sveiki broliai dainininkai" ir kt. Solo atliko S. Kuzmickas "Dainuok dainelę", "Rig big do" ir "This land is your land".

V. Kuzmickienė buvo išvažiavusi Indianos valstijon į sesutės 40-ąsias ženybinių gyvenimo metines. Į iškilnę buvo susirinkusios visos penkios seserys.

Birželio 28 d. choras turėjo paskutinę šio sezono praktiką. V. Kuzmickienė padarė skanių užkandžių, Mile Orant iškepė skanų pyragą. Po atostogų choras sugrįš dainuoti spalio 4 dieną. Choro pirmininkas S. Kuzmickas padėjo choristams už aktyvų darbą sezono metu ir palinkėjo gerų atostogų ir sugrįžti energingesniems.

Šia proga chorą parėmė: Pranas ir Josie Bunkai \$40, Mile Repečka \$20, Mary Akelis \$20, Dorothy Paulionis \$10, Stephen Stuporas \$20. Ačiū už auką.

Pasibaigus programai, prezidentas padėjo mokytojai, choristams, gospadinėms ir visiems darbininkams, muzikantams, kurie labai gražiai linksmino publiką.

Klubas bus uždarytas tris mėnesius, iki spalio 5 dienos.

S. K.

niais klausimais, susijusiais su Europoje prasidėjusiu karu.

Vėliau, grįžęs iš II Pasaulinio karo, Juozas Sakalas atvyko į Čikagą nuolatinei visuomeninei veiklai ir iki pat mirties dirbo "Vilnies" Angliško skyriaus redaktoriumi.

J. Žaliukas

Žavus ukrainiečių koncertas

Birželio 30 d. gavome pakvietimą dalyvauti "Ukrainian - American League" ruošiamame bankete ir koncerte Humboldt Park Cultural Center. Nuvykome su drg. J. Pateku. Nuvykę radome ir daugiau lietuvių. Yra tekę ir pirmiau dalyvauti ukrainiečių parengimuose, bet šį kartą svečių tiek prisirinko, kad nemažam skaičiui teko pastovėti eilėje ir laukti iki vieni papietavo ir užleido kitiems vietą.

Koncertas prasidėjo laiku. Prieš jo pradžią, svečias Stanislov Lazebnik iš Kijevo, kuris atvyko kartu su solistėmis, pasveikino dalyvius ukrainietiška, vėliau angliškai ir pristatė solistes, būtent: Maria Sernyak, Nadya Homa, Romana Sasilevich. Jos ne tik dainavo trio, solo ir duete, bet pačios ir pritarė bandūrai, taipgi grojo akordeonu, tik skirtingu nuo mums įprastu. Jos pūtė, tarsi dūda, ir pirštais palydėjo ant kleivių.

Minėtos trys solistės, atvykusios iš Ukrainos, dainavo be pertraukos pusantros valandos. Jų balsai ne tik tvirti, bet ir žavūs Publika kiekvieną dainą palydėjo garsiu delnų plojimu. Kai sek klausytojus ir matai, kokį didelį pasitenkinimą jie jaučia, tai gal suprasti, kodėl visi norėjo klausytis dar daugiau dainų, nors solistės taip ilgai dainavo. Publika vi-trosko girdėti jų žavių balsų.

Neperdėsiu pasakiusi, kad ta reta proga išklausti tokių puikų ir melodingų dainų. Nemažai jų dainuotų kūrinių muzika buvo lietuvių muzikų. Šis šaunus koncertas ir žavios dainos ilgai pasiliko dalyvių mintyse ir širdyse.

Prie progos noriu priminti, kad rengėjai užkvietė dalyvius atsilankyti pas juos rugpiūčio 18 d., ne vėl atvyks nemaža grupė menininkų iš Ukrainos ir duos šaunų koncertą. Reikia manyti, kad ir būsiantis jų koncertas bus tokie aukšto lygio, kaip ir šis.

Dalyvė

"Vilnius" bendrovės direkcijos tarimai

Po gana iškilmingo ir gausaus jubiliejinio "Vilnius" dalininkų suvažiavimo, koncerto ir banketo, turėjome laikraščio direkcijos posėdį, kuriame teko perrinkti direkcijos valdybą ir pasidalinti darbais bei aptarti ką atlikome iškilmingo minėjimo metu.

Iš raportų paaiškėjo, kad suvažiavimas buvo sėkmingas. Jame dalyvavo visa eilė delegatų iš plačios šalies, pradedant Kalifornija, Florida ir baigiant New Yorku. Buvo nemaža iš Detroito ir kitų artimesnių kolonijų. Sveikinimais tik suvažiavime sukelta virš 5,000 dolerių, o įskaičius prieš ir po suvažiavimo gautus sveikinimus, iš viso sukelta \$7,835.60. Dar gauta kiek paramos iš parengimų.

Pranešta, kad J. Marazienė dirbo prie laikraščio medžiagos sudėjimo į formas, ką iki šiol teatlikdavo tik S. J. Jokubka. Tad, esant reikalui, Marazienė, išmokusi tą darbą, galės pavaduoti Jokubką.

S. J. Jokubka raportavo, kad vėl yra naujų kliūčių raidžių surinkime, nes rinkėjas darbovietėje sužeidė ranką. Tikimasi, kad laikraštis išeis laiku.

Administratorė N. De Schaaf raportavo, kad gautas velionio Mike Načiūno palikimas "Vilniai" \$3,615. Ji išsiuntinėjusi laiškus tiems, kurie atsilikę su mokesčiais, ir raginusi, kad prieš pradėdant "Vilnius" vaju visi pasimokėtų sena kaina, o nuo dabar jau bus pakeltas mokestis, nes suvažiavimas nutarė pakelti mokestį \$5 metams. Tad Čikagos skaitytojai mokės \$17 už metus, o kitų miestų — \$15.

Išreikšta padėka Valerijai Urbikas už rupieštą afišą sveikinant banketo ir koncerto dalyvius. Padėkota ir Estellei Bogden už banketo stalų papuošimą gėlėmis.

Pranešta, kad rimtai nesveikuoją direkcijos narė ir ėjusi išdinkinės pareigas Millie Kancerienė. Jos vietoj į direkciją pakviesta alternatė Anna Krisiken.

Nauja valdyba išrinkta sekama: pirm. Estelle Bogden, sekr. Julija Marazienė, izd. Julius Urbikas.

Visi direkcijos nariai džiaugėsi ir pripažino, kad, nors nemažai teko padirbėti ruošiant šios didelės laikraščio šventės — 65 metų gyvavimo jubiliejaus minėjimą, bet visi jaučiasi patenkinti darbo vaisiais ir dabar nekantriai laukia 70-ųjų metinių.

Nutarta sekantį posėdį laikyti rugpjūčio 30 d. 1 val. popiet.

Sekr. J. M-nė

A. POVILONIS PERGYVENO RIMTĄ OPERACIJĄ

Iš Antano Povilonio-Powell sesutės Antaninos Vaitkienės teko sužinoti, kad Antanas pergyveno labai rimtą ir pavojingą vidurių operaciją birželio 24 dieną Holy Cross ligoninėje, 2701 W. 68th St., Chicago, IL 60629. Room 602. Kaip ilgai jam teks būti ligoninėje, kol kas nežinoma. Galimas daiktas, kad jis bus grįžęs namo, kai ši žinia tilps laikraštyje.

Vilnietė

Rūpestingai aptarti Ex Mainierių klubo reikalai

Birželio 22 d. įvyko Ex Mainierių Draugiško klubo narių susirinkimas. Prieš pradėdant susirinkimą buvo draugiškas pasivaišinimas bei dovanų pasikeitimas. Tuo sukelta klubui \$15 paramos. Be to, A. Butkis įteikė \$2 dovanų, kas sudarė \$17. Taipgi už duokles įplaukė \$13. Dovanas atnešė A. Vaitkienė, A. Gurskis, J. Feiza, S. Adomaitis, J. Sisevičienė.

Susirinkimą atidarė klubo pirmininkas J. Copin 1 val. popiet. Perskaitytas praėito susirinkimo protokolas ir priimtas.

Pirmininkas paprašė atsistoti ir vienos minutės tylą pagerbti mirusių narių Frances Norbutienės ir Agnes Deikienės atminimą.

Pranešta, kad serga šie nariai: M. Marquardt, M. Montvilienė, A. Povilonis, o A. Butkis jau pasveiko ir dalyvavo susirinkime.

Pranešta, kad gauta iš Springfield, Ill., paraginimas užmokėti už registraciją — Charter.

Delegatė P. Malinauskienė išdavė platų raportą iš "Vilnius" dalininkų suvažiavimo. Ji pažymėjo, kad suvažiavimas buvo gana sėkmingas. Delegatų buvo sugužėję iš plačios šalies. Tik suvažiavimo metu sveikinimais sukelta virš \$5,000. Į tą sumą neįskaityta prieš ir po suvažiavimo gauti sveikinimai.

Buvo iškeltas sumanymas įteikti kokią dovanėlę buvusiai finansų sekretorei ir išdinkinei Frances Jordan už jos gražų darbą. Drg. S. Adomaitis tuojau įteikė \$20 ir paprašė J. Marazienę, kad ji laike savo viešnagės T. Lietuvoje nupirktų dovanėlę ir atvykus įteiktų F. Jordan Ex Mainierių Draugiško klubo vardu.

Sekantiam susirinkimui vaišės pasizadėjo paruošti: A. Vaitkienė, A. Litvinas, J. Feiza. Susirinkimas įvyks rugsėjo 21 d.

Susirinkimą uždarė pirmininkas J. Copin 2 val. popiet.

Sekr. J. M-nė

EMILIJA DROBIENĖ SVEIKINA VILNIEČIUS

Birželio 30 d. suskamba telefonas. Užklausus kas kalba, atsako — čia Emilija Drobienė. Besikalbant paaiškėjo, kad ji randasi Manfield, Oregon, Roy Oaks slaugymo namuose. Ji buvo gerai nusiteikusi ir pasidžiaugė, jog kasdien daranti mankštą, nueina po mylią ir daugiau, ko jau negalėjusi padaryti gyvendama St. Petersburg, Fla. Ten oras esąs labai sausas ir sveikatai palankus.

Ji teiravosi, kaip viskas "Vilnius" pastogėje. Apgailėstavo, kad negalėjusi dalyvauti jubiliejiniam "Vilnius" dalininkų suvažiavime.

Buvo labai smagu pasidalinti mintimis su miela visuomenininke. Ji prašė perduoti nuoširdžius linkėjimus visam "Vilnius" personalui ir linkėjo, jog kai minėsime 70 metų jubiliejų, kad ir ji galėtų dalyvauti.

Gražu, kad nepamiršta laikraščio ir linki jam dar daug metų gyvuoti. Dėkui jai už visus linkėjimus.

Julija M.

SVEIKINO SUVAŽIAVIMĄ

ST. PETERSBURG, FLA.

Sveikiname "Vilnius" dalininkų suvažiavimą ir jos 65 metų sukaktį, "Vilnius" kolektyvą, dalininkus, skaitytojus, vajininkus, korespondentus ir rėmėjus. Linkime, kad suvažiavimo dalyviai pravesių sėkmingus tarimus dėl "Vilnius" ateities, kad dar ilgai gyvuotų ir kovotų už taiką visame pasaulyje. Šia proga prisidedam prie laikraščio leidimo:

LLD Draugija	\$500.00
Dainos Mylėtojų choras	100.00
Juozas-Bronė Vaitkai	100.00
Valis-Vera Bunkai	100.00
Povilas-Aldona Aleknai	100.00
Pranas Bunkus	100.00
Stasys-Violet Kuzmickai	100.00
Pranas-Vera Budrioniai	30.00
Jonas-Margaret Mileriai	25.00
Mary Valaitis	25.00
Lillian Novack	25.00
Helen Siauris	20.00
Juozas-Tile Lukai	10.00
Adelė Klimavičienė	10.00
Elena Pagiegalienė, Bing-	
hamton, N.Y.	5.00
Vytautas ir Margaret Alek-	
sandrai	90.00
Adelė Yutis	40.00

Iš viso \$1,380.00

(Sveikinimus surinko Stanley Kuzmickas.)

Gerbiami Draugai,
Nuoširdžiai sveikiname "Vilnius" laikraščio darbuotojus ir "Vilni" su 65 metų sukaktimi.
N. ir P. Ventai
Richmond Hill, N.Y.

Gerb. "Vilnius" Adm.:
Sveikiname "Vilnius" sukaktį — 65 metų jubiliejų. Kartu sveikiname ir dalininkų suvažiavimą, o visam "Vilnius" kolektyvui linkime geriausios sėkmės.

Rasite \$25 pašto perlaidą.
P. ir E. Zilinskai
Sun City, Calif.

SAN DIEGO, CALIF.

Mes, visi skaitytojai, nekantriai laukėme, pasiilgome "Vilnius". Pagaliau sulaukėme ir gavome kartu pranešimą, kad techninės kliūtys sutrukdė laikraščio išleidimą, bet tos kliūtys jau nugalėtos ir prisiėjo laikraštį paruošti Čikagoje.

Artinasi dalininkų suvažiavimas ir bus gera proga atžymėti laikraščio nueitą garbingą kelią per 65-erius gyvavimo metus.

"Vilnius" direktoriams, laikraščio kolektyvui, redaktoriams bus malonu pranešti suvažiavimo dalyviams — draugams ir draugėms, kad mūsų progresyvių Lietuvių darbo žmonių laikraštis ne regresuoja, bet progresuoja. Dėka visų gerų vilniečių pastangų, laikraštis Čikagoje ir toliau bus išleistas.

Geriausių linkėjimų visiems suvažiavimo dalyviams, kad pravesitum gerus nutarimus ir tinkamai būtų atžymėtas "Vilnius" jubiliejus — 65 metų gyvavimo sukaktis. Draugiškai,

Bronius Gelgotas

HAPPY 65th ANNIVERSARY!

Dear Friends —
It will be said many times, and

in many ways, the arduous and glorious path which has led to the "Vilnius" 65th Anniversary.

The first issue to come out was on April 8, 1920, and we want to add our veneration of those who laid the ground-work for its publication.

Also it would be re-miss not to mention the long list of dedicated and loyal workers, readers, contributors, both dead and alive, who made this occasion possible.

Thusly, since we are in the Twilight Zone of our own lives, and not being able to be in attendance at the celebration, we are making a small contribution at this time toward this beloved newspaper's long perpetuation.

Best wishes always!

Benjamin and Mildred

Kubilius

Hot Springs, Ark.

Our contribution — \$500.

Brangūs Draugai,
Sveikinu "Vilni" jos 65 metų jubiliejaus proga. Linkiu gerų pasekmių ateityje. O draugai S. J. Jokubkai už jo gerą darbą linkiu geros sveikatos ir toliau dirbti taip, kaip dirbo iki šiol.
Aukoku \$1,000.

Antanas Gabrys

Dear Friends:
Enclosed are checks amounting to One Hundred Dollars to pay for five banquet tickets sent to our office. You will note that Helen Esker-Jeskevičiūtė, Anne Yakstis, Amelia Yuskovic and Aldona DeVetsco have each paid for a ticket as a contribution even though some of us may not be able to attend.

Our President, Servit Gugas will attend representing the LDS and a check from the Association is enclosed to pay for his ticket.

It would have been a pleasure to be among you on the occasion of your 65th Anniversary. Our thoughts and warmest wishes will be there and our hope is of optimism for the future of "Vilnius."

Faternally yours,

Amelia Yuskovic,

Secretary

Association of Lithuanian Workers (LDS)
Middletown, N.Y.

SVEIKINAME "VILNIUS" JUBILIEJŪ!

Nuoširdžiausiai sveikiname "Vilni", švenčiančią savo 65 metų sukaktį.

Garbingo jubiliejaus proga sveikiname "Vilnius" redaktorių ir visą laikraščio kolektyvą, linkėdami išvermės tokiose atsakingose pareigose ir toliau sėkmingai darbuotis progreso ir taikos labui. Prisunčiame \$25 auką.

Robertas ir Helena Feiferiai
St. Petersburg, Fla.

SUGRAŽINO VAJININKES

DOVANĄ

Stephanie Masytė, Detroit ..\$39.60
Alvina Strich, Kenosha, Wis. 20.00

Vilnis, 1985 liepos 18

"VILNIES" 65 METŲ JUBILIEJAUS SUAŽIAVIMO SVEIKINIMAI

(Gauti 1985 m. birželio 8 d. "Vilnies" salėje, 3116 So. Halsted St.)

STEPHANIE MASYTĖ — Detroit, Mich.	\$1,000.00	
FRANK ir ANTOINETTE VAITKAI — Chicago	100.00	
STANLEY KUZMICKAS — St. Petersburg, Fla.	1,380.00	
(Aukotojų vardai telpa atskirai)		
JOSEPHINE SISEVICH — Chicago, Ill.	100.00	
JOHN FEIZA — Cicero, Ill.	20.00	
SONIA KAROSIENĖ — San Leandro, Calif.	100.00	
MARIE BALTRULIONYTĖ — San Leandro, Calif.	100.00	
ALBERTINA JAKIENĖ — Chicago, Ill.	1,000.00	
DRAUGĖ	20.00	
A. BUTKIENĖ — La Grange, Ill.	20.00	
ESTELLE BOGDEN — Chicago.		
Lucille Matuzienės palikimas "Vilniai"	500.00	
AMERIKOS LIETUVIŲ MOTERŲ KULTŪROS		
DRAUGIJA — Chicago	200.00	
ISABELLE PETERS — Chicago	10.00	
DIRECTOR PRES. — Chicago	50.00	
JULIA URMON — Chicago	65.00	
ONA CHEPULIENĖ — Chicago	25.00	
WILLIAM MALIN — New York	10.00	
SOPHIE STASUKAITIENE — New York	10.00	
P. VENTA — New York	15.00	
PETRONĖ MALINAUSKIENĖ — Chicago	100.00	
JULIUS GREBLIKAS — St. Petersburg, Fla.	20.00	
JULIA ANDRULIS — St. Petersburg, Fla.	50.00	
JULIA MARAZAS — Chicago	20.00	
EX MAINIERIAI — Chicago	100.00	
JESSIE VESELY — Lombard, Ill.	10.00	
Iš viso		\$4,925.00
* * *		

(Gauti 1985 m. birželio 9 dieną koncerto salėje)

K. STUKUS — Chicago	\$ 35.00
ESTELLE STRONG — Downers Grove, Ill.	50.00
SOPHIE BAUBLIS — Chicago	20.00
EVA SANKUS — Chicago	10.00
ADELĖ BUDRIS — St. Petersburg, Fla.	10.00

FRANCES RIMDZIUS — Cicero, Ill.	10.00	
KAY ir TEX ZEBRAITIS — Chicago	65.00	
ALICE PAULUKAS — Chicago	20.00	
MILDRED STENSLER — Lakehurst, N.J.	25.00	
LOU ir NELLIE DE SCHAAF — Chicago	25.00	
JOY ir BEN WAINORIS — Chicago Heights, Ill.	25.00	
KATHERINE ZEMIS — Lake Ariel, Pa.	40.00	
IRENE TRIVERS — Kalamazoo, Mich.	20.00	
ANNA BABARSKAS — Kalamazoo, Mich.	65.00	
RUBY JESKE — Farmington Hills, Mich.	100.00	
STELLA LAWATSCH — Sterling Heights, Mich.	20.00	
A. DOCKIENĖ — Cicero, Ill.	100.00	
JOSEPHINE SISEVICIENE — Chicago	200.00	
MILLIE KANCERE — Burbank, Ill.	25.00	
A. ir J. COPIN — Chicago	5.00	
ANNA JACOBS — Chicago	20.00	
V. JANKAUSKI — Chicago	26.00	
HELEN ESKER JESKEVICIOTE — New York	20.00	
ANN YAKSTIS — New York	20.00	
AMELIA YUSKOVIC — New York	20.00	
Iš viso		\$976.00
* * *		

(Prisijūti į "Vilnies" raštinę)

ANTON GABRIS — Lake Villa, Ill.	\$1,000.00	
A. DILKUS — Hobart, Ind.	50.00	
WALTER DOREN — San Diego, Calif.	100.00	
AL ZURIS — St. Petersburg, Fla.	20.00	
WALTER ir MARY RAILA — Hemet, Calif.	65.00	
MRS. K. THOMAS — Johnson City, N.Y.	50.00	
PROF. B. F. ir MILDRED KUBILIUS — Hot Springs, Ark.	500.00	
MARCELLA WASSEL — Chicago	10.00	
ED ir FRANCES JORDAN — Chicago	10.00	
ROBERTAS ir HELENA FEIFERIAI — St. Petersburg, Fla.	25.00	
P. ir E. ZLINE — Sun City, Calif.	25.00	
HELEN TRUSK — Chicago, Ill.	20.00	
Iš viso		\$1,875.00

"VILNIES" DALININKŲ SUAŽIAVIME PRIIMTOS REZOLIUCIJOS

Veiklos

Mes, "Vilnies" dalininkų suvažiavimo, įvykusio 1985 m. birželio 8 d. "Vilnies" salėje, 3116 S. Halsted St., delegatai vienbalsiai užgiriame laikraščio "Vilnis" vedamą politiką.

"Vilnis" per savo 65 metų gyvavimą atliko daug svarbių organizacinių darbų. Be to, šis suvažiavimas vyksta neribotai svarbiu ne tik mūsų laikraščio laikui, bet ir aplamai mūsų šaliai bei visam pasauliui. Šiuo laiku visos padarėjos, taiką mylinčios šalys bei jėgos stoja ginti taikos reikalą, tačiau karo pavojus ne tik nemažėja, bet darosi vis labiau gresiantis ir gali bet kurią dieną užsiliepsnoti.

Kalbama apie tarptautines derybas, apie susitarimą kontroliuoti branduolinių ginklų gamybą, taip pat ir apie nusiginklavimą, bet militaristinės mūsų šalies jėgos nesulaikoma, be perstojo artina mus prie to baisaus karo užliepsnojimo ir viso pasaulio sunaikinimo.

Karo rengėjai — militaristai savo tikslus ir siekius vyriausiai motyvuoja savo pagrindiniu ideologiniu pamatu, būk jie turi gintis nuo Tarybų Sąjungos "agresijos".

Mes, šio suvažiavimo dalyviai, pasiryžtame kovoti už pasaulinę taiką, tuo pačiu laiku kovoti už geresnius santykius tarpe mūsų šalies ir Tarybų Sąjungos. Mes tvirtai stojame su pažangių ame-

Vilnis, 1985 liepos 18

rikiečių gretomis kovoje už dirbančius, neturtingus, senus, moteris ir už mūsų jaunimo gerbūvio gynimą.

Per savo 65 metų gyvavimo laikotarpį "Vilnis" stovėjo ir stovi pirmose gretose ginant Amerikos lietuvių darbo žmones. "Vilnis" pridėjo savo svarų indėlį prie darbo unių organizavimo, prie socialinio saugumo, nedarbo šalpos ir pensijų išsikovojo, prie geresnių darbo sąlygų bei trumpesnės darbo dienos atsiėmimo.

"Vilnis" pridėjo savo indėlį prie pačių svarbiųjų vedamų kovų, kad būtų įgyvendinta žmonijai teisingesnė santvarka.

"Vilnis" su ir už Lietuvą

"Vilnis" per 65 savo gyvavimo metus visuomet puoselėjo lietuvių kalbą, lietuvių kultūros išlaikymą. Palaikė tamprius ryšius su Lietuvos darbininkais, kovojančiais prieš fašistinį režimą ir darbininkų išnaudojimą. Lietuvai prieš 15 metus pasukus socializmo keliu, "Vilnis" sveikino tą istorinį įvykį ir džiaugėsi gimtojo krašto naujo gyvenimo klestėjimu.

Rudajam fašizmui iš pasaly užpuolus Tarybų Lietuvą ir ją žvėriškai okupavus, kiekviename "Vilnies" numeryje atsispindėjo tas didelis skausmas, bet kartu reišė viltį, kad rudasis fašizmas bus nugalėtas. "Vilnis" nesuklydo!

Dabar, kai Tarybų Lietuva tvir-

tai žengia savo pasirinku keliu, "Vilnis" teisingai informuoja savo skaitytojus apie realų gyvenimą gimtajame krašte.

Joks šmeižtas ir melas jau neatgrasina padoresnių lietuvių nuo apsilankymo T. Lietuvoje. Jie savo akimis pamato dabartinį žmonių tikrą gyvenimą ir teisybę ima viršų.

Ilgiausių metų "Vilniai"

Norint, kad laikraštis "Vilnis" dar ilgiai gyvuotų ir teiktų žinias apie tai, kas vyksta plačiajame pasaulyje, ir prisidėtų prie darbo žmonių apvienijimo kovai prieš visą blogį bei karo pavojų, sudėkime pažadus ir surenkime pečius bei prisidėkime kiek kas išgalime prie laikraščio išlaikymo. Paskelbkime finansinį vajų ir sukelkime bent \$20,000 paramos laikraščio.

Visi žinome, kad mūsų gretos retėja, susidaro finansiniai sunkumai, taigi stokoja techninių darbininkų. Neatsižvelgiant į visus sunkumus, sudėkime pažadus, kad visus sunkumus nugalėsime ir "Vilnis" dar ilgiai gyvuos.

Ilgiausių metų Tau, Amerikos pažangių lietuvių — darbo žmonių laikraštis "Vilnis"!

Rezoliucijų komisija:

— S. Kuzmickas
— A. Povilonis
— J. Vesely

MARY MONTVILIENĖ SLAUGYMO NAMUOSE

Jau gerokas laikas, kai Mary Montvilienė yra slaugyamo namuose, Oakbrook Nursing Home,

MIRĖ IR PALAIDOTA PETRONĖ PIESKAITIENĖ

Netikėtai gavau žinią, kad birželio 17 d. mirė Petronėlė Pieskaitienė, sulaukusi 93 metų amžiaus. Gaila, kad mažai kas sužinojo apie tą skaudų įvykį. Sveika būdama, Petronėlė visur dalyvavo. Ypač, kai gyvavo Roselando Lietuvių Moterų klubas, kurio ji buvo ilgametė narė ir visuomet dalyvaudavo susirinkimuose. Jau eilę metų ji buvo ir Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narė, nors per keletą pastarųjų metų ji jau negalėjo lankyti susirinkimų.

Velionės laidotuves tvarkė laidotuvių direktorius L. Bukauskas, nes Petronėlė jau iš anksto buvo su juo taip susitarusi.

Likosi palaidota birželio 20 d. Lietuvių Tautinėse kapinėse. Laidotuvėse, be sūnaus ir jo šeimos bei kitų giminių, dalyvavo apie 20 žmonių. Užtikrinu, kad būtų buvę kur kas daugiau, bet, kaip minėjau, mažai kas žinojo apie šios pažangietės mirtį.

J. Urmonienė

2013 Midwest Road, Oakbrook, IL 60521.

Sveika būdama M. Montvilienė ilgus metus buvo LDS 53 kuopos finansų sekretorė. Ją labai daug LDS narių pažįsta. Būtų gražu, kad ją dažniau aplankytų ir sumazintų ilgesį.

Linkime mielai Mary atsigauti sveikatoje ir vėl būti sveikųjų tarpe.

Vilnietė

PRENUMERATŲ ATNAUJINIMO REIKALU

Gerbiami draugai
ir skaitytojai,

"Vilnius" raštinėje kartais gauname laiškus, kuriais skaitytojai skundžiasi, kad jiems neaišku kaip yra ne vien su savo prenumerata, bet ir su prenumerata giminių, kuriems užsakomas laikraštis į T. Lietuvą.

Visų pirma noriu pastebėti, kad laikraščio prenumerata apmokama IŠ ANKSTO, o ne praėjus metams nuo laikraščio gavimo. Tai yra, jeigu kartu su jūsų adresu yra pažymėta, pavyzdžiui, 1/85, tai reiškia, jog prenumerata pasibaigė šių metų sausio mėnesį. Jeigu, nežiūrint to, Jūs dar gaunate "Vilni", turite suprasti, kad Jūs esate skolingi visus tuos mėnesius nuo metų pradžios. Laikraštį siuntėm dėl to, kad neturėjome progos Jums pranešti, kad Jūs su mokėsite esate atsilikę.

Kada mes pranešam skaitytojui, kad prenumerata pasibaigė, ir negauname jo atsakymo, tada sulaikome laikraščio siuntimą. Jei skaitytojas, atsiliepdamas į paraginimą, duoda mums žinoti, kad jis nori toliau gauti "Vilni", tada, kada gauname mokėsite už atsilikusią prenumeratą, vėl pradeda mes siųsti laikraštį.

Pastebėkite, kada gausite "Vilni", kad prie adreso yra pažymėtas mėnuo ir metai, kada jūsų prenumerata baigiasi. Jei Jūs matote 6/85, turite suprasti, kad prenumerata baigėsi 1985 m. birželio mėnesį. Jums jau reikėjo atnaujinti prenumeratą ateinančioms

metams, nes, kaip jau anksčiau pažymėjau, už prenumeratą reikia užsimokėti iš anksto. Kada taip bus padaryta, prie adreso pastebėsite 6/86, ar atitinkamai, pagal laiką, kuriam Jūs pratęsite prenumeratą.

Gal ne visiems skaitytojams žinoma, kad dabar raštinėje man tenka dirbti vienai, todėl ne visada galima tučiuojau atlikti visus darbus. Tik vasaros metu man pasitaiko geresnė proga patikrinti šimtų skaitytojų korteles ir išsiųsti paraginimu tiems, kurie atsilikę su prenumerata.

Kai prasideda vasara, tada jau nėra užtektinai laiko paraginimams išsiųsti, nes prasideda kiti įvairūs užsiėmimai ir daugėja tarnybinių pareigų. Dėl tos priežasties aš dabar pranešu skaitytojams kaip yra jų padėtis prenumeratų atnaujinimo reikalu ir prašau juos atnaujinti prenumeratą, nes jeigu lauksiu iki man vėliau bus reikiamos progos, laikas bus jau praėjęs ir skaitytojai bus jau skolingi už kelis mėnesius.

Tikiu, kad po šio mano paaiškinimo, visi gerai supras prenumeratų atnaujinimo klausimą. Jei ne, tai malonėkite paskambinti į "Vilnius" raštinę 842-7325. Jeigu pasitaikytų iš mano pusės kokia nemaloni klaida, tai užtikrinu, kad pasitarus, ta klaida bus tuojau pašalinta ir viskas bus kaip reikiant atitaisyta.

Draugiškai,

Anelė De Schaaf,
Administratorė

J. Marazienės kalba "Vilnius" bankete

Mieli šio kilnaus "Vilnius" 65 metų jubiliejaus atžymėjimo dalyviai!

Prašu priimti nuoširdžiausius sveikinimus nuo viso "Vilnius" kolektyvo, taipgi mano asmenišką padėką už tokių gausių atsilankymą į brangaus laikraščio jubiliejinį sąskrydį ne tik iš mūsų plačios šalies, bet ir iš mūsų senosios tėvynės, gimtosios žemės Tarybų Lietuvos.

"Vilnis" per savo 65 metų gyvavimo laikotarpį atliko daug garbingų darbų. "Vilnis" tarnavo Amerikos lietuvių darbo masėms, kartu ir Amerikos liaudžiai. Prisdėjo prie darbo unijų organizavimo, nedarbo metais kovojo už aprūpinimą nedarbo šalpos, už socialinę apdraudą, už pensijų iškovojimą, už geresnes darbo sąlygas, už įvedimą trumpesnės darbo dienos. Dabar veda neatlaidžią kovą prieš branduolinio karo rengėjus ir tvirtai stovi už pastovios taikos pasaulyje įgyvendinimą.

"Vilnis" atliko daug didelių darbų ir esu tikra, kad ir ateityje dar atliks daug svarbių žygių už glaudesnius santykius su mūsų senąja tėvyne Tarybų Lietuva ir su visa Tarybų Sąjunga. Taipgi ir už Amerikos darbininkų iškovojo teisingesnės socialinės santvarkos.

Dirbu su "Vilnimi" jau virš 50 metų, o jos redakciniame kolektyve, su mažomis pertraukomis, 42 metus. Daug teko pergyventi ir

visko sutikti, bet žinant, kad dirbi darbo žmonių naudai, jauti didelį malonumą ir pareigą dar toliau būti kovotojų gretose.

Lai gyvuoja ir klesti brangi "Vilnis" ir tęsia pradėtą darbą iki pasaulyje bus įgyvendinta pastovi taika ir panaikintas darbo žmonių išnaudojimas ir paverčimas!

Aštuoneri metai be Igno Urmono

Rodos, aštuoneri metai nėra jau toks ilgas laikas, bet kai pagalvojame, kas galėjo būti atliktų aštuonerių metų bėgyje, tai supranti, koks didelis nuostolis pažangos labui, kai iš kovotojų už šviesesnę ir pilnesnę žmonių gyvenimą išsiskiria nepavduojamai svarbus ir atsakingas žmogus. Turiu mintyje Igną Urmoną, kuris per visą savo brandų gyvenimą ištikimai kovojo ir dirbo organizuotų darbo žmonių labui. Jis pats veikė ir ragino kitus stoti į kovotojų eiles, kad užtikrinus žmonijai pastovią taiką, kad darbo žmogus būtų skaitomas pilna teisiu žmogumi, o netaptų vien kapitalistų įrankiu krovimui milijonų dolerių.

Igno nėra ir jis daugiau negrįš, tačiau prisiminus jo nuoširdų atsidavimą kovai už visos žmonijos išsilaisvinimą iš kapitalistinio jungo ir už įgyvendinimą darbo žmonių santvarkos, lenkiame galvas ir reiškiamo didelį dėkingumą už jo atliktus didelius ir visai žmonijai naudingus darbus. Lai Jam būna amžina ramybė! Vyšnutė

APLANKĖM MIRUSIŲ KAPUS

Birželio 21 d., Sofijos Baublienės pakviesta, vykome į Lietuvių Tautines kapines aplankyti ten esančių mums brangių asmenų kapus. Sofija sakė, kad ta diena esanti jos velionio vyro Antano Baublio gimtadienis, tai norinti aplankyti jo kapą ir padėti gėlę. Nuvykusios aplankėme eilės draugų kapus. Be savo mirusių artimųjų, dar aplankėme drg. Abeko, Prūseikos, Jukelio, Nedvaro, Sakalo, Marazo ir eilės kitų.

Visiems palinkėjome ramaus poilsio. Palikome po gėlę — Sofija prie Antano kapo, o aš prie savo mylimo Igno kapo.

J. Urmonienė

PAIEŠKAU VERNA CASPER GIMINAIČIŲ

Labai norėčiau užmegzti pažintį su mano mielos tetos Verna Casper giminaičiais, gyvenančiais T. Lietuvoje. Esu antros eilės dukterėčia. Verna yra mano močiutės Kotrynos Keturakienės sesutė. Verna ir Kotryna yra mirusios. Kiek žinau, jos gimusios Panevėžio rajone, Gustonių apylinkėje.

Barbara Randy
4209 Andover Drive
Richton Park, IL 60471
U.S. of America

Ne'aimingas žmogus, kuris nedaro to, ką jis gali, o vaikosi to, ko jis nesupranta.

J. V. Getė

MIRĘ LDS NARIAI

Skaudu pranešti, kad nuo 1985 metų kovo 22 d. iki š.m. gegužės 21 d. mirė 18 LDS narių.

Charles Stulginskis, 67 m. a., pavienis LDS narys, Bismark, Ill.
Alice Jonikienė, 90 m.a., 13 kp. narė, Middletown, N.Y.

John Pomplis, 74 m.a., 55 kp. narys, Cleveland, Ohio.

Albert Kestler, 72 m.a., 34 kp. narys, Shenandoah, Pa.

Julia Anskis, 85 m.a., 1 kp. narė, Ozone Park, N.Y.

August Yankauskas, 77 m. a., pavienis narys, Portland, Or.

Dorothy Bartnick, 75 m.a., 73 kp. narė, Akron, Ohio.

Stanley Mekionis, 92 m.a., 7 kp. narys, Wilkes Barre, Pa.

Dorothy Mountcastle, 62 m. a., 134 kp. narė, Cudahy, Wis.

Mary Kapchun, 92 m.a., pavienė narė, Dedham, Ma.

Anna Kuzcaj, 73 m.a., 37 kp. narė, Wilmerging, Pa.

Bernice Kershulis, 85 m.a., 1 kp. narė, Ozone Park, N.Y.

Rose Paulukonis, 89 m.a., 34 kp. narė, Shenandoah, Pa.

Vincas Shunsky, 79 m.a., 86 kp. narys, Detroit, Mich.

Julia Antonowitz, 72 m.a., 76 kp. narė, Chicago, Ill.

Petronėlė Gribin, 89 m.a., 53 kp. narė, Chicago, Ill.

Agota Deikienė, 95 m.a., 53 kp. narė, Chicago, Ill.

Lila Lillian Semans, 65 m. a., 11 kp. narė, Rochester, N.Y.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Ignas Urmonas

Ilgėsiu ir liūdesiu perpildyti 8 metai praslinko nuo to skaudaus įvykio, kuomet 1977 m. liepos 26 dieną sustojo plakusi mylimo vyro, tėvo, uošvio ir senelio jautrioji širdis.

Mes prisimename Jį kaip gilaus supratimo ir dideli rūpestingumo asmenybę. Laikas neišdildys mūsų mintyse ir širdyse Jo kilnaus atminimo ir Jo nurodymų, kaip turime gyventi, kad būtume naudingi ne tik sau, bet visai darbo klasei.

Tie didingi nurodymai giliai įsisamonino mūsų mintyse ir širdyse ir jie pasiliks visiems laikams.

Liūdinti žmona **JULIJA URMONIENĖ**
duktė **VIRGINIA WROBEL**
žentas **WALTER WROBEL**
anūkai: **DAWN, WALTER, BRUCE, SANDRA**

Mirus EDWARD A. DOČKUS

Reiškiamo gilią ir nuoširdžią užuojautą velionio žmonai Birutei, dukrai Audrey ir jos vyrui Robert Domar, dukrai Elaine, motinai Aniclei Dočkienėi, netekusiai vienturčio sūnaus, ir kitiems giminėms bei kilnios idėjos draugams.

Žinokite, kad ir mes kartu liūdimė.

MARY WALAITIS
MARY ir BARNEY BRENNAN
Clearwater, Fla.